

wroclaw.pl

Zakochani we Wrocławiu

Przyjechali z różnych stron świata i pokochali to miasto. Czym Wrocław ujął ich serca?

str. 14-15

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 6 (216), 12-18.02.2025

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

MAMY TO!

Będzie tramwaj na Jagodno

TOMASZ HOŁCZAK

Lubisz porządek w mieście? Masz pracę!

Trwa rekrutacja do wrocławskiej Straży Miejskiej. Sprawdź, jakie są wymagania, a jakie wynagrodzenie i zadania czekają nowych funkcjonariuszy.

str. 4

Zgłoś swój projekt i zmieniaj osiedle

Trwają konsultacje do 3. edycji Funduszu Osiedlowego. Możesz mieć wpływ na najbliższe otoczenie. Do podziału jest 50 mln zł na 48 osiedli.

str. 5

Wratislavia Cantans i powrót dyrygenta

Znamy już program 60. edycji festiwalu pt. „Raj Utracony (?)”. Do Wrocławia przyjedzie dyrygentka sława Sir John Eliot Gardiner.

str. 17

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

Mamy to! Po 5 latach starań wreszcie mamy rozporządzenie ministra infrastruktury, które precyzyjnie określa warunki techniczne dla skrzyżowań torów tramwajowych z kolejowymi. A to oznacza jedno: tramwaj na Jagodno!

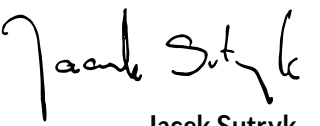
Zatem nie zatrzymujemy się: w połowie tego roku gotowa będzie już wydzielona trasa autobusowa, która już teraz zawiera m.in. wzmocnioną podbudowę pod torowisko, tramwajową geometrię przystanków autobusowych, niektóre słupy przyszłej trakcji tramwajowej. Nie mogliśmy budować trasy tramwajowej od razu z uwagi na brak wspomnianych przepisów, na których teraz pracować będą projektanci trasy tramwajowej. Ale nie ma już żadnych

przeszkód i mamy teraz otwartą drogę do wyłonienia oferty w przetargu na projekt tramwaju.

To niejedyny dobre wiadomości: Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków zgodził się na wymianę nawierzchni z kostki na asfalt na ul. Powstańców Śląskich. Jednocześnie pozytywnie ocenił zamiar odzyskania kostki kamiennej i ponownego jej użycia do uzupełnień oraz napraw nawierzchni historycznych. Możemy teraz rozpisać przetarg na kompleksowy i wyczekiwany remont ulicy, a ewentualny remont chcielibyśmy przeprowadzić jeszcze w tym roku. Sam pl. Powstańców Śląskich i rondo remontowane będą w drugiej kolejności – tu jednak konserwator wojewódzki utrzymał nawierzchnię kostkową z uwagi

na historyczny aspekt miejsca. Sama ulica natomiast już w tym roku zmieni się nie do poznania!

W tym numerze przeczytają Państwo jeszcze o nowych boiskach na Grochowej, nowych kortach na Spiskiej czy konsultacjach w związku z Funduszem Osiedlowym, czyli kolejnych środkach zmieniających nasze najbliższe otoczenie na lepsze. Dużo tego, ale nie zamierzamy zwalniać tempa w rozwoju naszego miasta.

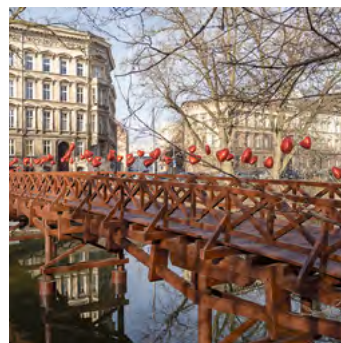

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 13.02	PT. 14.02	SOB. 15.02	ND. 16.02	PN. 17.02	WT. 18.02	ŚR. 19.02
3°C	2°C	0°C	0°C	0°C	0°C	2°C

KARTKA Z KALENDARZA

LUTY

12 lutego 1267

przy kościele św. Marii Magdaleny założono pierwszą miejską szkołę we Wrocławiu, w której mogli się uczyć świeccy. W 1643 roku podniesiono jej rangę do gimnazjum. Od 1869 w nowym budynku działało do 1945.

13 lutego 1834

w Paryżu Adam Mickiewicz skończył pisać „Pana Tadeusza”. Rękopis poematu w 1939 roku trafił do Ossolineum we Lwowie, a po wojnie – do Wrocławia. W 2016 w Rynku otwarto Muzeum Pana Tadeusza.

14 lutego 2024

otwarto odbudowaną kładkę św. Antoniego. Zniszczona przez konar drzewa kładka zniknęła znad fosy miejskiej jesienią 2023 roku. W jej miejscu jest nowa, zbudowana na wzór poprzedniej. Kosztowała 2,5 mln zł.

15 lutego 1883

urodził się Richard Konwiarz. Architekt przez większość życia związany z Wrocławiem, współpracował z Maxem Bergiem. Zaprojektował Stadion Olimpijski, schron przy pl. Strzegomskim, jeden z budynków WuWy.

16 lutego 2008

przy ul. Borowskiej otwarto Aquapark Wrocław. Są tu baseny rekreacyjne, sportowe, saunarium, fitness, siłownia, zjeżdżalnie. Mniejsze kompleksy basenów otwarto niedawno na Brochowie i Zakrzowie.

Oczyszczalnia ścieków będzie większa

MPWiK rozstrzygnęło przetarg i wyłoniło wykonawcę drugiego etapu modernizacji Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków. Firma Instal Warszawa za 177 mln złotych rozbuduje część biologiczną obiektu.

Redakcja

W ogromnym skrócie chodzi o to, aby bakteriom, które pomagają oczyszczać ścieki, stworzyć jeszcze lepsze warunki do pracy i aby było ich jeszcze więcej. A dokładniej inwestycja polega na dostosowaniu pięciu bloków biologicznych do zwiększonego przepływu ścieków. Ważne będzie także zmodernizowanie siedmiu istniejących osadników wtórnych i zbudowanie kolejnego oraz wyposażenie ich w regulatory napływu. Do układu napowietrzania dodane zostanie pięć nowych dmuchaw powietrza.

Wykonawca przebuduje także rurociągi pomiędzy obiektami technologicznymi części biologicznej i lagunę osadową, czyli awaryjny zbiornik osadu przystosowany do magazynowania odpadów płynnych.

Odpowiedź na klimat

Drugi etap rozbudowy będzie kosztował 177 mln zł netto i rozpocznie się jeszcze w lutym tego roku. Potrwa 24 miesiące.

Rozbudowa oczyszczalni rozpoczęła się pod koniec września 2024 roku. Projekt modernizacji podzielony jest na kilka etapów. Po zakończeniu prac w 2027 roku

Blisko 100 pracowników już wykonuje roboty na terenie oczyszczalni

naturalne. – Nowoczesne technologie, które zostaną zastosowane w naszej oczyszczalni, pozwolą na bardziej skuteczne oczyszczanie ścieków zarówno pod względem ich ilości, jak i jakości. Zmieniający się klimat, zwłaszcza coraz częstsze i bardziej intensywne ulewy, stanowi rosnące wyzwanie. Rozbudowa oczyszczalni zwiększy odporność Wrocławia na te zmiany – podkreśla Witold Ziomek, prezes MPWiK we Wrocławiu.

Więcej mocy, ochrona przyrody

MPWiK w części planuje sfinansować inwestycje ze środków

Unii Europejskiej, z programu FENIKS (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko).

Trzecia część rozbudowy nazywana „etapem elektro-energetycznym” dotyczyć będzie zwiększenia mocy oczyszczalni przez dostosowanie infrastruktury elektro-energetycznej do rozbudowanej oczyszczalni. Otwarcie ofert na ten etap zaplanowane jest pod koniec lutego 2025 roku.

Wrocław stawia na zrównoważony rozwój i ochronę środowiska. Rozbudowa oczyszczalni ścieków to kolejny krok w realizacji tej strategii.

Doręczą decyzje w sprawie podatków

Mieszkańcy Wrocławia otrzymują decyzje w sprawie wysokości podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego. Podatki będzie można opłacić m.in. w opłatomatach, znajdujących się w centrach obsługi mieszkańca, w 18 oddziałach PKO BP S.A. i online. Mamy na to czas do 17 marca.

Decyzje podatkowe będą doręczane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru pod wskazane adresy korespondencyjne. Podatnikom, którzy przed wydaniem decyzji wnioskowali o doręczenie poprzez ePUAP, decyzje – jak dotychczas – zostaną przesłane drogą elektroniczną.

Dyżury radnych

Spotkania z radnymi miejskimi w nowym roku nadal odbywają się w godz. 15–16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205) w środy i czwartki. Najbliższe dyżury mają: **wiceprzewodnicząca Dorota Pędziwiatr** 20.02 oraz radni: 13.02 – **Magdalena Razik-Trziszka**; 19.02 – **Robert Leszczyński**; 26.02 – **Marzena Bogusz**; . Aktualny harmonogram dyżurów znajdziesz na wro.news/dyzury2025.

Oddaj krew, jeśli możesz

Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa apeluje o oddawanie krwi. Pilnie poszukiwane są wszystkie grupy. Do centrum przy ul. Czerwonego Krzyża 5/9 można zgłosić się w pon., śr. i czw. w godz. 7–17.30, we wt. i pt. od 7 do 13.30 i w sob. w godz. 7.30–12. Krwiobus stanie: 13.02 w godz. 9–13 przy CH Borek, ul. Hallera 52; 14.02 w godz. 10–14 przy Polskim Ośrodku Rozwoju Technologii, ul. Stabłowicka 147; 20.02 w godz. 9–13 przy Stadionie Wrocław, al. Śląska 1; 21.02 w godz. 8–13 przy Akademii Wojsk Lądowych, ul. Czajkowskiego 109.

Dla kogo Honorowy Obywatel Wrocławia

Do 28 lutego mieszkańcy, instytucje i organizacje działające na terenie miasta mogą zgłaszać kandydatów do tytułu Honorowego Obywatela Wrocławia, Nagrody Wrocławia i Nagrody Prezydenta Wrocławia. Laureatów poznamy w Święto Wrocławia, 24 czerwca.

Redakcja

Tytuł Honorowego Obywatela Wrocławia – Civitate Wratislaviensi Donatus – przyznaje Rada Miejska Wrocławia wybitnym osobom, odgrywającym istotną rolę w życiu społecznym, kulturalnym i gospodarczym miasta. **Nagrodę Wrocławia** przyznaje Rada Miejska Wrocławia osobom

i instytucjom za całokształt ich pracy na rzecz miasta.

Wnioski o nadanie tych wyróżnień można kierować do Komisji Nominacyjnej Rady Miejskiej Wrocławia pisemnie, na adres: Biuro Rady Miejskiej, 50-107 Wrocław, Sukiennice 9 lub pocztą elektroniczną: brm@um.wroc.pl.

Nagrodę Prezydenta Wrocławia przyznaje Prezydent Wrocławia osobom i instytucjom za ich działalność i osiągnięcia w minionym roku.

Wnioski o przyznanie Nagrody Prezydenta Wrocławia można kierować do Prezydenta Wrocławia pisemnie, na adres: Kancelaria Prezydenta Wrocławia,

50-107 Wrocław, Sukiennice 9 lub pocztą elektroniczną: kancelaria.prezydenta@um.wroc.pl. Decyduje data wpływu wniosku do Kancelarii Prezydenta Wrocławia.

➤ **Regulamin przyznawania tytułów i nagród przez władze Wrocławia:** wro.news/nagrody-miasta.

Zostań urzędnikiem dbającym o miasto w terenie

Ważny jest dla ciebie porządek i bezpieczeństwo Wrocławia? Nie boisz się wyzwań? Lubisz ruch? Jeżeli dopisuje ci dobra forma fizyczna i psychiczna, zostań funkcjonariuszem Straży Miejskiej. Nabór się rozpoczął i potrwa do początku marca. Wynagrodzenie zasadnicze 5650 zł brutto plus kilka znaczących dodatków.

Anna Aleksandrowicz

Straż Miejska Wrocławia w marcu/kwietniu planuje zatrudnić 20 nowych funkcjonariuszy, którzy de facto będą urzędnikami zatrudnionymi na etacie na stanowisku aplikanta.

Wymagania: obowiązkowe i mile widziane

Żeby w ogóle składać swoje CV, musisz spełnić 7 następujących warunków: ■ obywatelstwo polskie ■ ukończone 21 lat ■ wykształcenie średnie lub średnie branżowe ■ nienaganna opinia, niekaralność prawomocnym wyrokiem sądu za ścigane z oskarżenia publicznego umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe ■ korzystanie z pełni praw publicznych ■ dobry stan zdrowia, pozwalający na zatrudnienie na stanowisku strażnika miejskiego ■ uregulowany stosunek do służby wojskowej (jeżeli podlegasz kwalifikacji).

Dobrze by było, gdybyś miał: ■ prawo jazdy kategorii B lub C ■ uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi ■ uprawnienia ratownika medycznego lub ukończony kurs

Wrocławski strażnik miejski podczas patrolu na quadzie. We Wrocławiu są też patrole rowerowe i konne

Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy ■ uprawnienia do pilotowania dronów ■ patent żeglarski stermotorzysty żeglugi śródlądowej ■ uprawnienia ratownika wodnego.

Co będziesz robił i za ile?

Praca strażnika miejskiego to patrolowa w terenie, w pełnym wymiarze czasu pracy i w równoważnym systemie do 12 godzin

na dobę. Może być wykonywana również w porze nocnej lub w niedziele i święta.

Stawka wynagrodzenia zasadniczego – miesięcznie: 5650 zł

brutto. Strażnicy dostają raz do roku dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. trzynastka), premie i nagrody motywacyjne, w tym premię regulaminową kwartalną 20 proc.; dodatek za wieloletnią pracę (5-20 proc.) uzależniony od stażu pracy i za godziny nocne.

– Do tego zapewniamy atrakcyjne szkolenia, profesjonalne zaplecze sportowe i szkoleniowe, dofinansowanie kart sportowych (MultiSport), możliwość przystąpienia na dogodnych warunkach do prywatnej opieki medycznej i ubezpieczenia na życie – wylicza Waldemar Forsyś, zastępca komendanta Straży Miejskiej Wrocławia.

W pakiecie socjalnym znajdują się bony na święta, dofinansowania wypoczynku pracowników i ich dzieci, spotkania integracyjne i zapomogi losowe.

Gdzie się zgłosić?

Jeśli masz pytania, zadzwoń: tel. 71 324 99 89, 71 327 15 81 lub 71 370 02 67. Aplikacje należy złożyć do 7.03.do godz. 15.

Potrzebne dokumenty:
www.wro.news/SMW2025

Rozbudują terminal portu lotniczego

Port Lotniczy ogłosił przetarg i szuka projektantów, którzy opracują koncepcję i dokumentację dla przebudowy i rozbudowy terminalu wrocławskiego lotniska. Ma on rozrosnąć się w kierunku wschodnim i zachodnim, powstanie parking wielopoziomowy, budynek do ładowania pojazdów obsługi naziemnej, przebudowana ma być brama wjazdowa na lotnisko przy ul. Skarżyńskiego. Zwycięzca przetargu będzie musiał uzyskać niezbędne decyzje, uzgodnienia, zgody i zezwolenia dla zadań inwestycyjnych i pełnić nadzór autorski nad każdym przedsięwzięciem budowlanym realizowanym w ramach rozbudowy. Piątego marca dowiemy się, kto złożył oferty w postępowaniu.

Ruszyła budowa centrum opiekuńczego

We Wrocławiu powstaje Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne dla osób dorosłych ze spektrum autyzmu, jako jedno z pierwszych w Polsce. Placówka ma być oddana do użytku w kwietniu 2026 roku.

Nadia Szagaj

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne dla dorosłych ze spektrum autyzmu we Wrocławiu będzie działać przy ul. Morawskiej. Ma pomagać osobom ze spektrum autyzmu, które potrzebują pomocy w funkcjonowaniu. Centrum poprowadzi wrocławski MOPS. Powstaje ono przy współpracy ze stowarzyszeniem Wrocław dla Autyzmu (Dolnośląskie Stowarzyszenie na Rzecz Autyzmu).

Część dzienna placówki, przeznaczona dla 20 osób, wyposażona będzie w sale do terapii, psychoterapii i gabinety lekarskie. Będą też pracownie, w których

planowane są warsztaty, świetlica i jadalnia. Nie zabraknie ważnego przy spektrum pokoju do wyciszenia. Z części nocnej będzie mogło korzystać 5 osób. Zaplanowano więc 5 oddzielnych sypialni, wspólny salon z aneksem kuchennym, pralnię i magazyn. Cały budynek będzie wyciszony i przystosowany do rytmu dobowego osób ze spektrum.

Przetarg na budowę w czerwcu 2024 roku wygrało Przedsiębiorstwo Inżynieryjne ERA. Koszt inwestycji to prawie 13,5 mln zł, dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego to ponad 3,2 mln zł. Za budowę odpowiada wrocławski ZIM.

Budynek centrum opiekuńczego będzie miał powierzchnię 774 mkw.

Przyjdź na spotkanie ws. Funduszu Osiedlowego

Wrocław wprowadził 3. edycję Funduszu Osiedlowego, który pozwala mieszkańcom realnie wpływać na zmiany w ich najbliższym otoczeniu. To świetny moment, by zgłosić swoje pomysły na ulepszenie osiedla: nowy plac zabaw, ścieżkę rowerową, miejsce spotkań dla seniorów. Do podziału jest 50 mln zł na 48 osiedli.

Bartosz Chochołowski

Chcesz coś zmienić na swoim osiedlu? Porozmawiaj ze swoimi radnymi, śledź działania rady osiedla. Każda z rad będzie przeprowadzać konsultacje społeczne, w których możesz wziąć udział, zgłosić pomysł, poprzeć pomysły innych lub wyrazić sprzeciw. Lepiej to zrobić na etapie konsultacji, niż np. w momencie, gdy budowa się rozpocznie.

Robert Suligowski

Nabór projektów do FO 2025 już się rozpoczął, ale potrwa do 30.06.2025 – jest więc jeszcze trochę czasu, by złożyć swój. Radni poszczególnych osiedli właśnie zaczęli ogłaszać terminy i sposoby zgłaszania propozycji.

Fundusz Osiedlowy jest częścią budżetu partycypacyjnego Wrocławia, podobnie jak Wrocławski Budżet Obywatelski czy program Mikrogranty. W tym przypadku każde osiedle ma – w zależności od liczby mieszkań i swojej powierzchni – pulę pieniędzy do wydania na inwestycje. Jakże? Takie, jakich chcą mieszkańcy, ale też mieszczących się w gminnych kompetencjach. W obecnej,

trzeciej edycji, urzędnicy miejscy zachęcają do korzystania ze wsparcia. – W przypadku wątpliwości czy problemów należy się zwracać do opiekunów osiedli w ramach Funduszu Osiedlowego – zachęca osiedlowych radnych Sebastian Wolszczak, wicedyrektor Wydziału Partycypacji Społecznej UMW.

Projekt na ławkę

Na terenie pod ochroną konserwatora zabytków musi powstać projekt, jeśli chcemy postawić nawet jedną ławkę. Należy też pamiętać o kosztach. Projekt placu zabaw: od 75 do 150 tys. zł. Projekt oświetlenia: 65–100 tys. zł. Postawienie kosza na śmieci – od 3,1 do 7 tys. zł. Ławki? Minimum 4,9 tys. zł. Średni koszt posadzenia drzewa (z trzyletnią gwarancją i pielęgnacją) – 2 tys. zł.

Sławomir Czerwiński

Przyjdź na konsultacje

Najbliższe konsultacje ws. Funduszu Osiedlowego organizują: **RO Leśnica** – 12.02 i 24.02 w godz. 17–18.30; otwarte spotkanie 17.02 w godz. 18–19.30, ul. Płońskiego 13 **RO Maślice** – 17.02, 24.02, 3.03 w godz. 18–19, ul. Suwał-

Dawna rezydencja księżęcia, teraz Ośrodek Postaw Twórczych Zamek – jeden z symboli osiedla Leśnica

ska 11 **RO Tarnogaj** – 17.02, 24.02, 3.03, 10.03 w godz. 18–19, ul. Henrykowska 2 **RO Pawłowice** – 19.02 w godz. 19.30–21, ul. Pawłowicka 78 **RO Powstańców Śl.** – 20.02 w godz. 19.30–21, ul. Gajowicka 96a.

– Jeżeli mieszkańcy osiedli: Leśnica, Marszowice, Mokra, Pustki, Ratyń, Stąbłowice, Złotniki, Żar,

Żerniki Nowe widzą jakieś deficyty w infrastrukturze, brakuje np. oświetlenia, chodnika, boiska lub placu zabaw – to właśnie Fundusz Osiedlowy rozwiąże te problemy – zachęca Robert Suligowski, radny RMW i RO Leśnica w jednej osobie.

A jego kolega z Rady Miejskiej, Sławomir Czerwiński, dodaje: – Właśnie teraz jest czas, by rad-

nym osiedlowym zgłosić swój pomysł, a jeśli jeszcze nam się nie wykrystalizował, warto po prostu przyjść na spotkanie, by zobaczyć, gdzie mieści się Rada Osiedla i nawiązać z nią kontakt. To pomoże w rozwoju osiedla.

➤ **Terminy spotkań ws. FO Rad Osiedli** www.wro.news/konsultacjeFO2025

Jesteś w TBS-ie? Skorzystaj z Budżetu Sąsiedzkiego

Modernizacja placu zabaw, nowa zjeżdżalnia i stół do ping-ponga. O takie zmiany wnosi pierwszy projekt w pilotażowej edycji Budżetu Sąsiedzkiego TBS Wrocław, zgłoszony przez pana Adama, mieszkańca osiedla TBS Wrocław przy ul. Krzywoustego, a poparty przez jego 19 sąsiadów.

Redakcja

– Tenis stołowy jest grą, która sprzyja aktywności fizycznej – tłumaczy pan Adam. – Umieszczenie go w ogólnodostępnej przestrzeni umożliwi spędzenie wolnego czasu w sposób aktywny i angażujący społeczność.

O podobne zmiany wniesli mieszkańcy osiedla TBS Wrocław z ul. Trzebnickiej – ich projekt złożony do Budżetu Sąsiedzkiego TBS Wrocław zakłada wymianę nawierzchni na placu zabaw i dołożenie nowych urządzeń dla najmłodszych, np. zjeżdżalni.

Nabór pomysłów trwa do 28.02 br. W ramach Budżetu Sąsiedzkiego TBS Wrocław można zgłaszać wspomniane modernizacje placów zabaw, ale i dodatkowe ławki, nasadzenia zieleni czy wiaty na rowery. Zgłaszane projekty mają poprawiać jakość życia na osiedlach TBS Wrocław. Do podziału na realizację projektów jest 400 tys. zł z budżetu spółki.

By zgłosić projekt, należy na www.tbs-wroclaw.com.pl wypełnić formularz. Opisujemy w nim krótko nasz pomysł, wskazujemy sugerowaną lokalizację

i korzyści, jakie naszym zdaniem zgłoszony projekt przyniesie mieszkańcom. W formularzu należy podać też lidera projektu, czyli osobę do kontaktu. Zgłoszony projekt musi zyskać poparcie 20 – łącznie z wnioskodawcą – pełnoletnich lokatorów mieszkań TBS Wrocław (w formie podpisów na formularzu zgłoszeniowym). Uzupełniony formularz i klauzule ze zgodą na przetwarzanie danych osobowych – w formie skanu lub zdjęć – należy odesłać e-mailem na adres: mieszkanecy@tbs-wroclaw.com.pl. Klauzulę powinni podpisać: lider i 19 popierających pomysł sąsiadów.

TBS Wrocław przy ul. Bolesława Krzywoustego

Mercedes, Solaris czy Irizar? Co kupi MPK?

Od jednej z tych firm MPK dokupi 7 „elektryków”. Te trzy firmy złożyły oferty w przetargu. Teraz przewoźnik je analizuje. Autobusy chcą dostarczyć: Solaris Bus & Coach za 20 448 750,00 zł, Irizar e-mobility za 20 881 247,52 zł, Daimler Buses Polska za 27 460 957,52 zł. Po zakupie MPK będzie mieć już 41 autobusów elektrycznych.

Koniec remontu na Kołłątaja i objazdów

Zgodnie z planem, w sobotę 8 lutego tramwaje wróciły na ulicę Kołłątaja. Oznacza to, że 7 linii tramwajowych zmieniło trasy. Dwie z nich – 22 i 78 – jeździć będą Kołłątaja do ukończenia remontu na Podwalu. Autobusy do 15 lutego nie będą korzystać z torowiska, które jest jednocześnie buspasem. Do tej daty będą zatrzymywać się na przystankach tymczasowych. W związku z tym linie 1 i 8 są zawieszone. Linie 2, 5, 9, 18 i 23 wróciły na swoje trasy. Linie 22 i 78 jeżdżą zmienioną trasą. Od wyjazdów porannych 15 lutego autobusy linii dziennych 110, K i N oraz nocnych: 241, 242, 243, 244, 245, 246, 251, 253, 255 i 259 wracają na stałe trasy przejazdu. Szczegółowe opisy wspomnianych tras znajdziesz na: wro.news/zmiany-tras.

Rekordy radaru: 57 mandatów na dzień

1153 mandaty w 20 dni i rekordzista, który aleją Jana III Sobieskiego pędził 119 km/h – to są pierwsze efekty pracy odcinkowego pomiaru prędkości na Psim Polu we Wrocławiu. Jak informuje Główny Inspektorat Transportu Drogowego, największym zarejestrowanym wykroczeniem było przekroczenie dozwolonej prędkości o 49 km/h. Ta jazda kosztowała kierowcę 1 000 złotych i 11 punktów karnych. Przypomnijmy, że nowy odcinkowy pomiar prędkości na alei Jana III Sobieskiego działa od 12 grudnia 2024 roku. To pierwszy taki system we Wrocławiu.

Nowa jezdnia i dłuższe tory na Opolskiej

To będzie przełomowa inwestycja. Przebudowana zostanie kluczowa dla mieszkańców ulica Opolska. Powstanie też nowe torowisko, od pętli Księża Małe niemal do rogatek miasta.

Bartosz Chochółowski

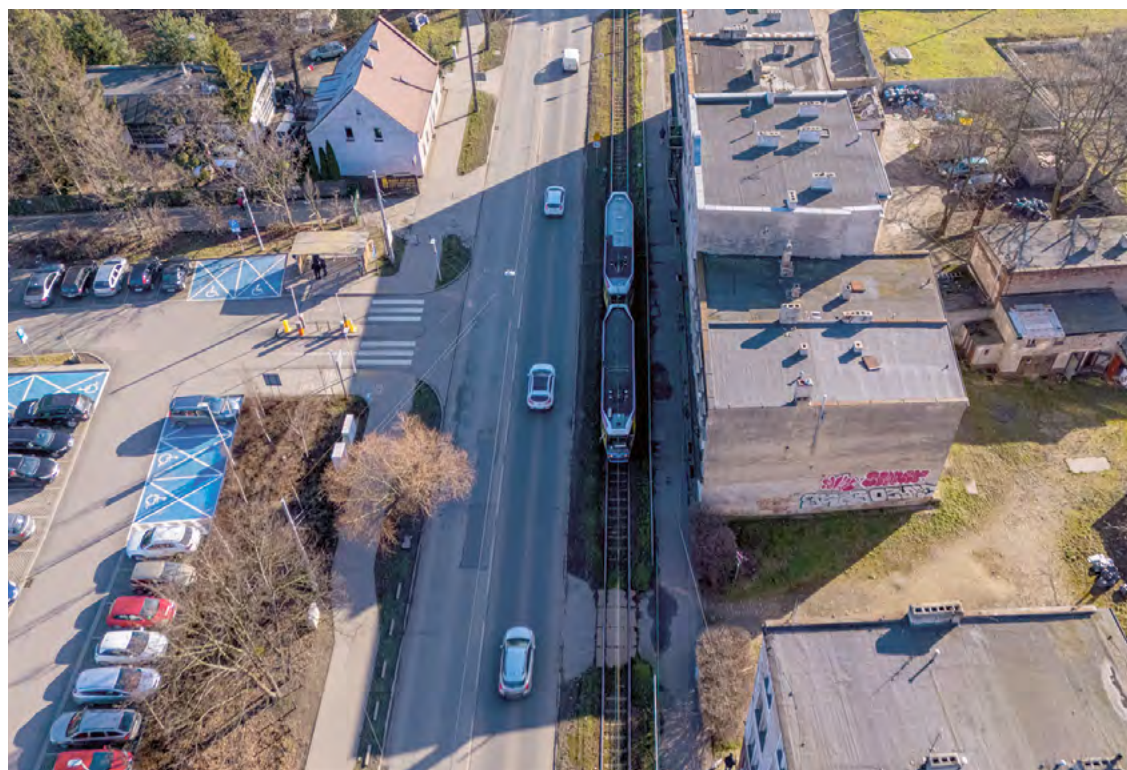
Opolska jest drogą krajową nr 94, ważną trasą dla mieszkańców jeżdżących w kierunku centrum, ale... nie wygląda na taką. Właśnie rusza przetarg na jej przebudowę. Będzie nowa jezdnia, powstanie też torowisko od obecnej pętli Księża Małe na wysokości ul. Katowickiej niemal do rogatek miasta. Będą również drogi rowerowe i chodniki.

Wrocławskie Inwestycje przygotowują przetarg na dokumentację projektową dla tej inwestycji. Wyłonione w przetargu biuro będzie mieć 18 miesięcy na wykonanie zadania.

OPOLSKA W LICZBACH

3 km
jezdni będzie
przebudowane

2 km
będzie liczyło nowe
torowisko

Ulica Opolska z lotu ptaka. Jej przebudowa i budowa torowiska istotnie poprawi komunikację na Księżu

Osiedle się zaludnia

Ulica Opolska to brama wjazdowa do miasta. Regularnie korzystają z niej dojeżdżający do Wrocławia mieszkańcy Oławy czy Siechnic. Księża zostało odkryte przez deweloperów i powstało tam wiele osiedli. Buduje tu również TBS. Na zatłoczonej drodze autobusy stoją w korku razem z autami i przy wyborze środka transportu nie są ciekawą opcją. Po przebudowie mieszkańcy będą mogli dotrzeć do centrum tramwajem

lub w bezpieczny i wygodny sposób rowerami. Osoby z sąsiednich miejscowości będą mogły zostawić auta przy nowej pętli, gdzie będzie parking P+R i przesiąść się na komunikację miejską.

Co się zmieni na Opolskiej?

Pętla autobusowo-tramwajowa z parkingiem P+R znajdzie się za ul. Brochowską. Między przystankami Głębczycka a Księża Małe będzie dobudowany drugi tor (obecnie tramwaje jeżdżą

tam na przemian jednym torem). Nowe torowisko planowane jest do 2030 roku. Magistrat szacuje, że z tramwajów skorzysta dodatkowo 6,4 tys. mieszkańców. Nowe drogi rowerowe powstaną nie tylko na Opolskiej. Zaprojektowana będzie też infrastruktura na Krakowskiej, aby od alei Wielkiej Wyspy do końca Opolskiej prowadziła spójna wygodna trasa.

Przy okazji tych robót MPWiK przebuduje infrastrukturę wodną i kanalizacyjną.

Na Powstańców Śląskich położą asfalt

To była pasjonująca dyskusja. Nie tylko między Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta a Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, ale również między mieszkańcami. Już wiadomo, że na Powstańców bruk zastąpiony będzie masą bitumiczną.

Ponadstuletnia droga jest wysłużona, kostka uległa odkształceniom

Bartosz Chochółowski

Remont ulicy Powstańców Śląskich może rozpocząć się w te wakacje i zakończy się położeniem masy bitumicznej. ZDiUM już rok temu zlecił stworzenie dokumentacji potrzebnej do przeprowadzenia remontu. Konserwator zabytków opowiadał się za kostką. Miejscy urzędnicy chcieli asfaltu. Wrocławianie też byli podzieleni.

Na odcinku od Swobodnej do ronda (do pl. Powstańców Śląskich) ZDiUM zaplanował asfalt, podobnie jak od ronda do Hallera. Remont samego ronda to osobne zadanie. Tu miasto, jak i konserwator byli zgodni, że musi zostać

kostka, masa bitumiczna nie pasuje do historycznej zabudowy.

Ulicą przetacza się codziennie kilkadziesiąt tysięcy pojazdów. Argumenty miasta są oczywiste: jazda po asfalcie generuje mniejszy hałas, taka nawierzchnia ma lepszą przyczepność (szczególnie podczas opadów i zimą), trwalsze są na niej pasy, strzałki i inne znaki. Asfalt jest bardziej funkcjonalny, co na jednej z głównych arterii komunikacyjnych ma duże znaczenie.

Po miesiącach dyskusji konserwator dał zielone światło. Jest szansa, że remont ruszy przed wakacjami. Nie ma jeszcze ogłoszonego przetargu.

W szkole przy Grochowej będą nowoczesne boiska

Uczniowie będą zachwyceni! Nowe boiska do koszykówki i siatkówki z przyjazną nawierzchnią, monitoring, stojaki na rowery oraz dodatkowa zieleń – to tylko część zmian, które będą realizowane w Szkole Podstawowej nr 43 przy ul. Grochowej we Wrocławiu. Remont potrwa jedynie pół roku! Zobaczcie wizualizacje.

Paulina Falkiewicz

Szkoła Podstawowa nr 43 przy ul. Grochowej to kolejna wrocławska placówka, na terenie której powstaną nowoczesne boiska. Te stare i wysłużone zostaną zastąpione nowoczesnymi obiektami z profesjonalną nawierzchnią. Miasto otworzyło oferty na remont starych i zniszczonych boisk. Złożyło je trzech wykonawców, teraz są one badane pod kątem zgodności z zamówieniem.

Przyjazna nawierzchnia i więcej zieleni

Na terenie Grochowej ma powstać kompleks boisk z elastyczną i bezpieczną nawierzchnią EPDM. Będą one idealnym miejscem do gry w koszykówkę i siatkówkę.

Przebudowana strefa zostanie objęta monitoringiem, oświetlają ją nowoczesne i ekologiczne lampy wykorzystujące technologię LED. Wokół powstaną chodniki z kostki betonowej i wysokie na 6 metrów piłkochwyty.

– Nie zabraknie też nowych ławek, koszy na śmieci oraz stojaków dla rowerów. Na nowo zagospodarowana zostanie także zieleń – nasadzimy tu około 665 krzewów, takich jak pęcherznica czy tawuła

Tak będą wyglądały nowe boiska do koszykówki i siatkówki, które zostaną wybudowane przy Szkole Podstawowej nr 43 przy ul. Grochowej

japońska. Założymy też trawniki – zapowiada Jolanta Wnęk, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich we Wrocławiu.

Dziedziniec bez asfaltu

Inwestycja obejmie także szkolny dziedziniec, gdzie rozebrana zo-

stanie zniszczona nawierzchnia asfaltowa. Zastąpi ją trawnik, wokół którego staną ławki, kosze na śmieci i stojaki dla rowerów.

Cieszę się, że po remoncie bloku żywieniowego i kilku pomieszczeń wewnątrz placówki będziemy mieli także nowoczesne boiska. Wierzę,

że ta inwestycja zachęci uczniów do jeszcze większej aktywności fizycznej i że na tych nowych boiskach każdy z nich będzie mógł w jeszcze bardziej komfortowych warunkach rozwijać swoje sportowe umiejętności – mówi Marek Marcinkowski, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 43.

Inwestycję w SP nr 43 nadzoruje Zarząd Inwestycji Miejskich we Wrocławiu.

Wykonawca zostanie wyłoniony w drodze przetargu. Od momentu podpisania umowy będzie miał sześć miesięcy na zrealizowanie inwestycji.

Nowa hala tenisowa przy ul. Spiskiej już otwarta

Od 1 lutego można korzystać z czterech ziemnych kortów pod dachem w Centrum Rekreacyjnym Tenis i Fitness Spartan przy ul. Spiskiej we Wrocławiu. Zakończyła się budowa nowoczesnej hali, która stanęła w miejscu starej konstrukcji balonowej. Nawierzchnia pozostała miękka.

Paulina Falkiewicz

Do tej pory w okresie jesienno-zimowym, czyli od października do końca kwietnia, cztery korty przykrywane były wyeksploatowaną już halą pneumatyczną tzw. balonem. Służył przez ponad 17 lat i teraz został zastąpiony nowoczesnym obiektem.

– Hala tenisowa przy ul. Spiskiej ma rozsuwane boczne ściany, a nawierzchnia, w odróżnieniu od otwartej w 2024 roku hali przy ul. Pułtuskiej, pozostała miękka, co jest ważne dla osób, które muszą uważać na stawy – mówi Marek Łapiński, prezes WCT Spartan.

Do budowy nowych kortów zużyto ponad 100 ton jednoskładnikowej mączki tenisowej, zwanej również „cegłą”. To jedna z najlepszych w Europie mączek ceglanych, na której rozgrywane są między innymi zawody o puchar Rolanda Garrosa. Dzięki swojej miękkości i elastyczności przyczynia się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia kontuzji.

W Centrum przy ul. Spiskiej odnowiony został również domek kortowy, a w nim recepcja, szatnie wraz z sanitariatami, sklepik tenisowy i bar. Na miejscu klienci mają też możliwość naciągnięcia rakiet. Z obiektu

można korzystać przez cały rok w wygodnych warunkach.

– Nowa hala ze względu na kubaturę będzie potrzebowała mniej energii na ogrzewanie zimą, a latem umożliwi uprawianie sportu również przy złych warunkach pogodowych. Szacujemy, że inwestycja pozwoli na zmniejszenie kosztów utrzymania obiektu o 25 procent – ocenia prezes Spartan.

Prace nad budową nowej hali rozpoczęły się w sierpniu ubiegłego roku i trwały przez 6 miesięcy. Ich koszt to 4 miliony złotych.

GRZEGORZ RAJTER

Dzieci z półkolonii w WCT Spartan pierwsze wypróbowały nową halę

SZOT już wyruszył na osiedla, by zbierać tekstylia

To nowa inicjatywa Ekosystemu, która pomoże mieszkańcom lepiej gospodarować niepotrzebnymi ubraniami. SZOT, czyli Samochód Zbierający Odzież i Tekstylia, wyjechał na ulice Wrocławia w ubiegłym tygodniu. Dowiedźcie się, jak często będzie kursował i w jakich lokalizacjach. Sprawdźcie, co można do niego oddać.

Paulina Falkiewicz

SZOT będzie zbierał zużyte ubrania i tekstylia. Pojawił się na ulicach Wrocławia w związku z nowymi ogólnopolskimi przepisami, według których od początku 2025 roku tekstylia traktowane są jako nowa frakcja odpadowa. SZOT to projekt pilotażowy, który pokaże potrzeby mieszkańców w tym zakresie. Na razie prowadzony będzie przez 6 miesięcy. Samochody oznaczone napisem „SZOT” będą poruszać się po całym mieście – w czterech sektorach, podobnie jak SZOP-y. Będą podjeżdżać w godzinach popołudniowych, od 16 do 20.

Co zbiera SZOT?

Do SZOT-a można oddać odpady tekstylne. – Są to wszelkiego rodzaju materiały, jak: firanki, koce, zasłony, stare prześcieradła, galanteria skórzana, buty, odzież. Wszystko, co wydaje się materiałem jest odpadem tekstylnym – wyjaśnia Alicja Czyżewska-Kania. – Torebki, portfele, paski też są odpadami tekstylnymi, pod warunkiem że są zniszczone i nie nadają się do użycia. Jeżeli natomiast nadają się do użycia i nie są zniszczone, to są to wtedy surowce, z których można w dalszym ciągu korzystać i dawać im nowe życie.

Tu spotkasz SZOT-a

Sprawdź, kiedy SZOT będzie w twojej okolicy. Oto harmonogram na luty:

środa, 12.02

- 16-17 – **Szczepin** przy garażach przy ul. Legnickiej 30
- 17.30-18.30 – **Nadodrże** w pobliżu osłony we wnętrzu podwórzowym między ul. św. Wincentego 39-55, Trzebnicką 11-23, Niemcewicz 26-36 a Jagiellończyka 32-46
- 19-20 – **Gajowice** parking przy skrzyżowaniu ulicy Oporowskiej z pl. Srebrnym

czwartek, 13.02

- 16-17 – **Plac Grunwaldzki** ul. Górnickiego 4 – w pobliżu MGO
- 17.30-18.30 – **Przedmieście Świdnickie** ul. Dworcowa 11a w pobliżu MGO
- 19-20 – **Przedmieście Oławskie** Komuny Paryskiej 30

piątek, 14.02

- 16-17 – **Stare Miasto** przy MGO pomiędzy pl. bp. Nankiera 8-14 a pl. Nowy Targ 15-16
- 17.30-18.30 – **Przedmieście Świdnickie** przy garażach naprzeciwko ul. Zdrowa 6
- 19-20 – **Przedmieście Oławskie** parking przy Biedronce przy ulicy Krakowskiej

poniedziałek, 17.02

- 16-17 – **Zacisze-Zalesie-Szczytniki** naprzeciwko adresu ul. Dicksteina 4
- 17.30-18.30 – **Biskupin-Bartoszewice-Dąbie-Sępólno** ul. Walerego Sławka w pobliżu Delikatesów
- 19-20 – **Tarnogaj** przy garażach przy skrzyżowaniu ulicy Otmuchowskiej z Jesionową

wtorek, 18.02

- 16-17 – **Stare Miasto** Rynek 25, przy pojemnikach podziemnych
- 17.30-18.30 – **Ołbin** ul. Żeromskiego 28 – w pobliżu MGO
- 19-20 – **Gądów – Popowice Płd.** parking przy ul. Na Ostatnim Groszu na wysokości Spółdzielni Mieszkaniowej

środa, 19.02

- 16-17 – **Szczepin** w pobliżu osłony przy ul. Czarnieckiego 14
- 17.30-18.30 – **Nadodrże** Jedności Narodowej 56 w pobliżu MGO
- 19-20 – **Pilczyce – Kozanów – Popowice Północ** parking przy skrzyżowaniu ulic Jelenia i Starograniczna, w pobliżu Spółdzielni Mieszkaniowej

czwartek, 20.02

- 16-17 – **Plac Grunwaldzki** rejon skrzyżowania Wrocławczyka / Nauczycielska
- 17.30-18.30 – **Przedmieście Świdnickie** przy garażach naprzeciwko ul. Zdrowa 6
- 19-20 – **Gaj** skrzyżowanie ulicy Kukuczki z Pirenejską

Do SZOT-a możesz wrzucić:

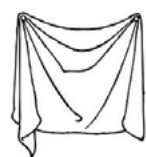
obuwie

zużytą odzież

pościel i koce

firany i zasłony

ręczniki

bieliznę

pluszowe zabawki

torebki i portfele

piątek, 21.02

- 16-17 – **Nadodrże** w pobliżu osłony we wnętrzu podwórzowym między ul. św. Wincentego 39-55, Trzebnicką 11-23, Niemcewicz 26-36 a Jagiellończyka 32-46
- 17.30-18.30 – **Plac Grunwaldzki** rejon skrzyżowania Wrocławczyka / Nauczycielska
- 19-20 – **Ołbin** ul. Żeromskiego 28 – w pobliżu MGO

poniedziałek, 24.02

- 16-17 – **Ołbin** ul. Nowowiejska 80a – skwer przy Przedszkolu nr 109
- 17.30-18.30 – **Ołbin** ul. Żeromskiego 28 – w pobliżu MGO
- 19-20 – **Nadodrże** Jedności Narodowej 56 w pobliżu MGO

wtorek, 25.02

- 16-17 – **Szczepin** w pobliżu osłony przy ul. Czarnieckiego 14
- 17.30-18.30 – **Stare Miasto** przy MGO pomiędzy pl. bp. Nankiera 8-14 a pl. Nowy Targ 15-16
- 19-20 – **Zacisze-Zalesie-Szczytniki** plac przy ul. Miąnowskiego 28

środa, 26.02

- 16-17 – **Plac Grunwaldzki** ul. Górnickiego 4 – w pobliżu MGO
- 17.30-18.30 – **Zacisze-Zalesie-Szczytniki** naprzeciwko adresu ul. Dicksteina 4
- 19-20 – **Biskupin-Bartoszewice-Dąbie-Sępólno** ul. Walerego Sławka w pobliżu Delikatesów

czwartek, 27.02

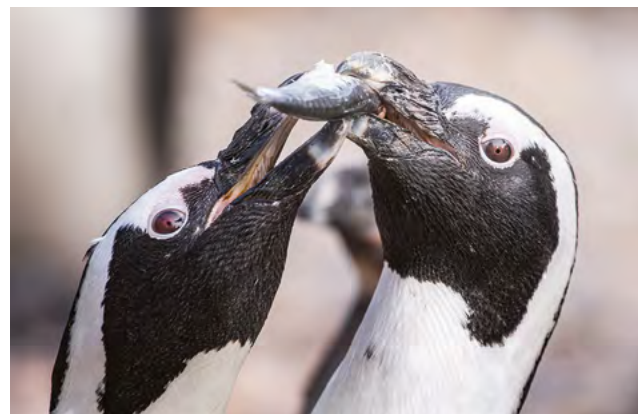
- 16-17 – **Przedmieście Świdnickie** przy garażach naprzeciwko ul. Zdrowa 6
- 17.30-18.30 – **Przedmieście Oławskie** parking przy Biedronce przy ulicy Krakowskiej
- 19-20 – **Stare Miasto** przy MGO pomiędzy pl. bp. Nankiera 8-14 a pl. Nowy Targ 15-16

piątek, 28.02

- 16-17 – **Grabiszyn** na parkingu przy skrzyżowaniu ulic Heblarskiej ze Ślusarską
- 17.30-18.30 – **Huby** Śliczna 35, przy miejscu gromadzenia odpadów
- 19-20 – **Przedmieście Świdnickie** przy garażach naprzeciwko ul. Zdrowa 6

Paweł Borecki z Wrocławia ratuje pingwiny w Afryce

Koniec z tońcem? O nie, Paweł Borecki z wrocławskiego zoo nie zgadza się na to. I dlatego poleciał na Czarny Ląd, by ratować krytycznie zagrożone wyginięciem tońce, czyli pingwiny przylądkowe – jedyne ptaki tego gatunku, które żyją na południowoafrykańskich wybrzeżach i wyspach od Namibii do południowego Mozambiku.

Pingwiny przylądkowe, które można podziwiać we wrocławskim zoo, to jedyne pingwiny żyjące w Afryce. W 2023 roku populacja lęgowa tego gatunku liczyła około 9900 par

Beata Turska

O pingwinach przylądkowych, zwanych także tońcami, pisaliśmy niedawno z okazji Dnia Wiedzy o Pingwinach w tekście pod tytułem „O pisklętach z nieprawego łóża, Titanicu, gumowym flaminu i świciełkach” (www.wro-news/tonce), więc przypomnijmy w telegraficznym skrócie, że to jedyne gatunek pingwina, który żyje w Afryce. Niestety, tońce są krytycznie zagrożone wyginięciem i mogą zniknąć z naszej planety w ciągu najbliższych 10 lat. Dlaczego? Ze względu na zmiany klimatyczne i przełowienie oceanów w strefach żerowania pingwinów – krótko mówiąc, wyjadamy im ryby.

Naukowcy, ogrody zoologiczne i wolontariusze z różnych stron świata starają się zapobiec tej katastrofie. Np. wrocławskie zoo prowadzi hodowlę zachowawczą tych ptaków, ale także bierze udział w pomaganiu tym, które żyją w naturze.

Wyjazd Pawła to część większego projektu

Wyjazd Pawła Boreckiego, doktoranta ze Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, a jednocześnie inspektora ds. hodowli w Wydziale

Ssaków Drapieżnych naszego zoo (Sekcja Płetwonogie i Pingwiny) to część większego projektu, który ZOO Wrocław wraz z Fundacją DODO prowadzi wspólnie z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu.

Paweł jest właśnie w połowie pisanego doktoratu na temat krioconservacji materiału genetycznego pingwinów, a jego promotorką jest prof. Agnieszka Partyka, ceniona specjalistka w dziedzinie rozrodu ptaków.

– Tworzymy biobank zasobów genetycznych, który może stać się kluczowym narzędziem w ochronie pingwinów przylądkowych. Chodzi o to, by zachować ich materiał genetyczny dla przyszłych pokoleń – mówi Paweł Borecki

Miesiąc na zdobywanie wiedzy i nowych doświadczeń

Paweł Borecki wybrał się do Afryki już drugi raz. Dotarł do Kapsztadu, stolicy RPA, po długiej podróży z odwołanymi lotami.

Prosto z lotniska pojechał na spotkanie z Lianą Maree i Gerhardem van der Horst, profesorami Departamentu Spermatologii Porównawczej na The University of the Western Cap.

– Zostałem bardzo serdecznie powitany, poznałem pozostałe osoby w zespole oraz przedstawiłem prezentację na temat naszego projektu – napisał w swoich mediach społecznościowych.

Na miejscu wspólnie z tamtejszymi naukowcami będzie pracował nad ratowaniem tego gatunku, oczywiście nie tylko w murach uczelni, ale także na skalistych plażach, gdzie tońce mają swoje kolonie.

– Spędzę tam miesiąc po to, by zdobyć nowe doświadczenia. Będę współpracował z naukowcami z University of the Western Cape, którzy zajmują się rozmnażaniem zwierząt różnych gatunków, nie tylko pingwinów, ale też m.in. jeźowców czy gąbek morskich. Spędzę także tydzień jako wolontariusz Fundacji Sanccob, która zajmuje się ratowaniem pingwinów przylądkowych i będę robił to, co będzie akurat potrzebne, np. zbierać porzucone jaja, opiekować się pisklętami, w razie potrzeby czyścić pingwinom pióra z ropy. Z kolei w Two Oceans Aquarium i BirdLife South Africa będę się uczył, jak jeszcze można pomagać tońcom i jak monitorować ptaki, które udało się przywrócić naturze.

Badania w terenie

Paweł zabrał ze sobą w podróż m.in. minilaboratorium i androskop, czyli minimikroskop do określania w terenie podstawowych parametrów nasienia pingwinów, np. żywotności plemników.

Co trzeba zrobić, żeby mieć materiał do badań? Naukowcy mają na to swoje sposoby: pingwinom trzeba zrobić tzw. masaż brzuszny. Brzmi zabawnie? Być może, ale to niewiarygodnie ważne zadanie, bo bez zachowanego materiału genetycznego nie ma mowy o zachowaniu różnorodnego materiału genetycznego tońców dla przyszłych pokoleń.

Paweł Borecki z młodym pingwinem przylądkowym

Mamy to! Będzie tramwaj na Jagodno

Minister infrastruktury opublikował rozporządzenie określające warunki techniczne dla skrzyżowań linii kolejowych z liniami tramwajowymi. Ten dokument otwiera drogę do zakończenia przetargu na projektowanie linii tramwajowej na Jagodno – jednej z najbardziej wyczekiwanych inwestycji komunikacyjnych we Wrocławiu.

Bartosz Chochołowski

Od 2019 roku Wrocław w kilkudziesięciu pismach prosił Ministerstwo Infrastruktury o wskazanie kolejarzom i naszym projektantom, jak technicznie rozwiązać problem krzyżowania się torów tramwajowych z kolejowymi. Wiadomo było, że jest to technicznie możliwe, bo na świecie są takie realizacje.

Brakowało przepisów

Teoretycznie nie było problemów z budową torowiska tramwajowego na Jagodno, ale w praktyce brakowało przepisów wykonawczych, co wiązało ręce projektantom. Od 3 lutego 2025 roku to się zmieniło.

Minister infrastruktury Dariusz Klimczak opublikował rozporządzenie określające warunki techniczne dla skrzyżowań linii kolejowych z liniami tramwajowymi. Dokument określa, jakie warunki muszą spełniać linie kolejowe: prędkość szlakowa nie większa niż 120 km/h, w miejscu krzyżowania nie większa

niż 80 km/h, a także – jakie rozwiązania należy stosować w zależności od kąta skrzyżowania torów – w przypadku Wrocławia między 45 a 90 stopni.

Tramwaj a bezpieczeństwo

Nowe przepisy regulują zasady budowy skrzyżowań w jednym poziomie i wielopoziomowych, uwzględniając zarówno aspekty techniczne, jak i bezpieczeństwa. W szczególności dla skrzyżowań jednopoziomowych, gdzie kąt przecięcia torów kolejowych i tramwajowych wynosi od 45 do 90 stopni – jak ma to miejsce w przypadku planowanej inwestycji na Jagodnie – określono precyzyjne wytyczne, dotyczące geometrii i techniki przecięcia torów, systemów zabezpieczeń i sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej. Takie rozwiązania powinny zapewnić maksymalne bezpieczeństwo, przy jednoczesnym utrzymaniu płynności ruchu zarówno tramwajowego, jak i kolejowego.

Tramwaj na Jagodno [TAT] 2025-2028

Druga para jezdni na Buforowej

Wrocław ma teraz otwartą drogę do wyłonienia oferty na projekt tramwaju. Elżbieta Urbanek z Departamentu Infrastruktury i Transportu zapewnia, że na decyzje ministerstwa miasto nie czekało z założonymi rękami. Ostatnie dwa miesiące zostały wykorzystane na przygotowanie porozumień z Dolnośląską Służbą Dróg i Kolei oraz gminą Siechnice, aby móc formalnie projektować na terenie poza granicami miasta.

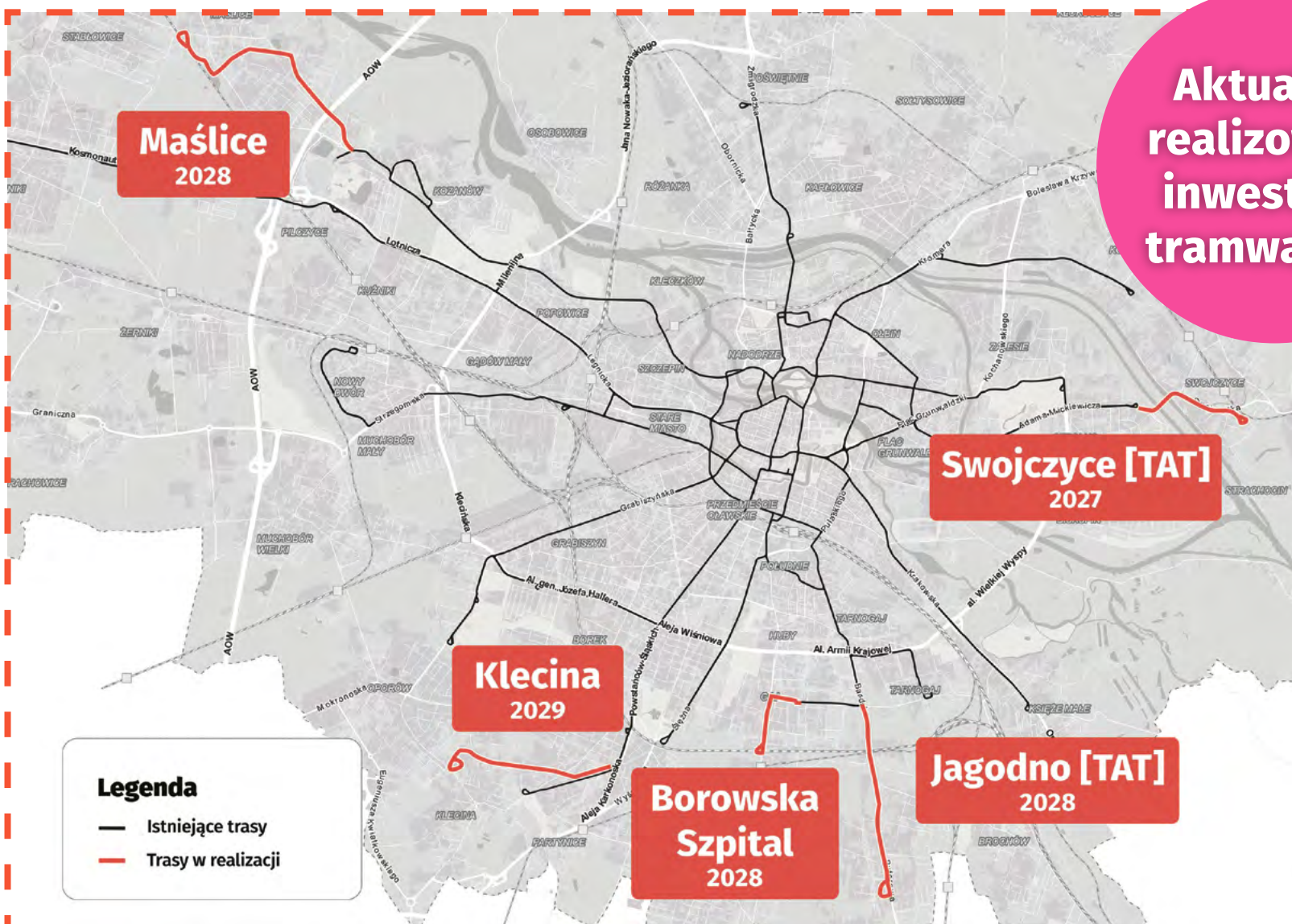
– Projekt tramwaju to jeden z elementów przetargu. Do tego dołożone jest projektowanie drugiej pary jezdni Buforowej, aż do ronda Iwiny oraz wyznaczenie rezerwy na ewentualne przedłużenie tramwaju do Iwiny. Stąd była potrzeba podpisania z partnerami odpowiednich porozumień – przypomina Elżbieta Urbanek, dyrektorka Departamentu Infrastruktury i Transportu. – Oba zostały parafowane pod koniec stycznia. To porozumienie i rezerwa sprawiają, że tramwaj na Jagodno staje się projektem rozwojowym.

Niezależnie od tego coraz bliżej jest do zakończenia budowy wydzielonego buspasa na Jagodno. Autobusy pojadą nim w połowie tego roku. Na bazie tej trasy autobusowej powstaną tory tramwajowe. Jest ona tak zaprojektowana i budowana, że spełnia parametry przyszłej trasy autobusowo-tramwajowej.

Pięć tras jednocześnie

Tramwaj na Jagodno, bez wątpienia, jest najbardziej oczekiwaną inwestycją tramwajową we Wrocławiu, ale niejedyną, która będzie realizowana we Wrocławiu w najbliższym czasie. W toku są procedury

MINISTER INFRASTRUKTURY DAŁ ZGODĘ, RUSZY PROJEKTOWANIE TRASY

Legenda

- Istniejące trasy
- Trasy w realizacji

związane z budową lub rozbudową torów na: Borowską, Klecinę, Maślice i Swojczyce.

Komunikacja to podstawa

– Realizacja 5 tras tramwajowych w tym samym czasie to jest dowód na to, że Wrocław się dynamicznie rozwija. Dobra komunikacja to podstawa rozwoju w każdym aspekcie: gospodarczym, społecznym, edukacyjnym, kulturalnym. Nie da się przedstawić atrakcyjnej oferty inwestorom, jeśli miasto nie jest sprawnie i wygodnie skomunikowane – uważa Witold Woźny, prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji we Wrocławiu. – Co raz lepsza komunikacja to ogrom korzyści, ale też duże wyzwanie, wymagające funduszy na budowę nowych torowisk, zakup nowego taboru i zatrudnienie pracowników,

dzięki którym będzie można obsługiwać kolejne linie.

Prezes Witold Woźny jest przekonany, że pod względem inwestycji tramwajowych Wrocław jest ewenementem w skali Polski. – To, co się dzieje we wrocławskiej komunikacji, to bardzo mocne uderzenie. Jest ono efektem przemysłowej polityki rozwoju, prowadzonej przez prezydenta Jacka Sutryka przez ostatnie 5 lat – podkreśla prezes MPK Wrocław.

Budowa TAT na Swojczyce coraz bliżej

W grudniu 2024 otwarto oferty w przetargu na budowę Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Swojczyce. Zgłosiło się 10 wykonawców. Każda z ofert zakłada niższe koszty niż te, które przewidział zamawiający. Fir-

ma, która podpisze umowę, będzie miała 24 miesiące na realizację zadania. Gmina przeznaczyła na nie 202 mln zł. Wrocławskie Inwestycje zakładają, że umowa z wybranym wykonawcą zostanie podpisana jeszcze w 2025 roku. W ramach inwestycji powstaną 2 km torowiska. Zadanie zakłada

również budowę pętli tramwajowej na Swojczycach i przebudowę istniejącej już pętli na Sępólnie. Pojazdy MPK będą się poruszać wydzielonym, wolnym od

ruchu samochodowego ko-rytarzem komunikacyjnym.

Inwestycja przewiduje powstanie 14 nowych przystanków, z czego 8 będzie podwójnych dla autobusów i tramwajów, jeden dwustronny i trzy tramwajowe.

Inwestycja nie omija przebudowy ulic. Obejmie ona ul. Swojczycką i fragment Mickiewicza: od pętli na Sępólnie do nowych mostów Chrobrego. Powstanie także łącznik z ul. Marco Polo na wysokości ul. Mydlanej.

Inwestycja obejmie prace na:

- 7 skrzyżowaniach
- ok. 1,8 km jezdni
- 2,7-kilometrowym odcinku nowych dróg dla rowerów
- ok. 6-kilometrowym odcinku nowych chodników.

Ważnym etapem inwestycji będzie też parking dla 166 samochodów. Będą tu również wydzielone miejsca dla osób z niepełnoprawnościami i dla pojazdów elektrycznych.

Współpraca:

R. Migdał, N. Szagadaj, A. Grzeleńska

POZOSTAŁE TRASY:

Wygodniej do szpitala na Borowskiej

W 2028 roku ma być gotowa ponadkilometrowa linia tramwajowa prowadząca do szpitala przy Borowskiej. Projekt wykonują specjaliści ze spółki Infra – Centrum Doradztwa za ponad 2,3 mln zł. Mają na to czas do wiosny 2026 roku.

Nowy odcinek torów będzie przedłużeniem linii kończącej się dziś na Świeradowskiej. Komunikacja tramwajowa będzie mogła obsługiwać ruch generowany przez centrum medyczne przy ul. Borowskiej.

Poza linią tramwajową, która na ul. Borowskiej będzie trasą autobusowo-tramwajową, projekt ma uwzględniać drogę rowerową i przebudowę skrzyżowania. Od ul. Orzechowej tramwaje pojadą dalej. Skręć nieco w prawo i wzdłuż ul. Działkowej dojadą do Borowskiej, a potem do pętli na wysokości ul. Kukuczki, blisko nasypu kolejowego.

Obok pętli powstanie parking typu Park&Ride. Kierowcy jadący z południa, z Ołtaszyna, Wojszyc czy podwrocławskich Radomierzyc lub z Biełżyszkowa będą mogli bezpłatnie zostawić swoje samochody i przesiąść się do tramwaju lub autobusu.

Na Klecinę i na Oporów

Działająca w imieniu miasta spółka Wrocławskie Inwestycje analizuje te oferty złożone przez 6 firm w przetargu na budowę linii tramwajowej na Klecinę. Propozycje cenowe biur projektowych wahają się od 2,4 do niemal 7 mln zł. Miasto zarezerwowało na ten cel 2,8 mln zł.

Zwycięzca przetargu będzie musiał przeanalizować, który z dwóch wariantów przebiegu trasy będzie optymalny. I dla niego ma przygotować pełną dokumentację. Powinna ona objąć przebudowę istniejącego torowiska na ul. Przyjaźni. Biegnie nią jeden tor, którym tramwaje jeżdżą w obu kie-

runkach naprzemiennie. Wraz z budową tramwaju na Klecinę powstanie drugi, co zwiększy przepustowość trasy.

Nowa inwestycja nazywana jest „tramwajem na Klecinę”. Tu warto przypomnieć, że obecna pętla Klecina znajduje się na osiedlu Krzyki-Partynice, tuż przy granicy z Kleciną. Nowa trasa będzie wiodła w głąb osiedla i kończyć się będzie pętlą przy ul. Kupieckiej na wysokości skrzyżowania z Karmelkową i Giełdową – już na Oporowie.

Pętla ta będzie również obsługiwała autobusy, co ułatwi przesiadanie się z różnych środków transportu. Również z samochodów – powstanie tam parking Park&Ride.

Dokumentacja projektowa ma być gotowa w 2027 roku. A tramwaje na Klecinę będą mogły pojechać najwcześniej w 2028 roku.

Tramwaj na Maślice

Powstaje też dokumentacja projektowa na budowę tramwaju na Maślice. Trasę za 3,6 mln zł wytyczy Wrocławskie Biuro Projektów Drosystem. To ważna inwestycja, która ułatwi życie mieszkańcom Maślic i pobliskich osiedli. Dzięki parkingowi P&R i odpowiedniej integracji z autobusami, trasa tramwajowa na Maślice będzie także nową ofertą komunikacyjną dla Stabłowic i Pracznicy Odrzańskich.

Trasa na Maślice będzie liczyła ponad 3,2 km, z pętlą – ok. 4 km. Dokładny jej przebieg poznamy po zakończeniu projektowania. W założeniach tramwaj ma pojechać w pobliżu krańcówki przy Tarczyńskiej Arena przy ul. Piłczyckiej, następnie ok. 2 km wzdłuż ul. Maślickiej po stronie północnej. Potem trasa odbije w lewo w kierunku ul. Suwalskiej i Królewieckiej, aby zakończyć swój bieg w pobliżu centrum handlowego i linii kolejowej, którą kursują pociągi w kierunku Głogowa i Zielonej Góry.

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, tramwajem na Maślice dojedziemy w 2028 roku.

Harmonogram wywozu gabarytów

14-18.02.2025

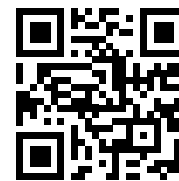
Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną na trzy dni pod adresami:

14-02-2025

Asnyka 25, Augustowska 74, **Bacciarellego** 33, Bobrza 14, Bociania 7, Boiskowa 10, Boleślawiecka 14/16, Braterska 16, Brodzka 185, Burzowa 6, Buska 12, **Chudoby** 18, Czajkowskiego 11, 39a, 60, **Długa** 51, Dokerska 27, Drohobycka 3, Drukarska 47, Działkowa 60, **Elementarzowa** 12, **Falzmanna** 19, **Gagarina** 52, Gajowicka 74, 123, 145, Gersona 39a, Gliniana 31, Godlewskiego 2, Górnica 52, 65, Grabiszyńska 164, Graniczna 2c, Grudziądzka 81, al. gen. **Hallera** 101, 117, 176, pl. Hirszfelda 2, Hiszpańska 43, Hutnicza 66, **Inowrocławska** 27, **Jantarowa** 12, Januszowicka 24a, Jeleniogórska 91, Jeziorowa 1, **Kamińskiego** 68, 190a, Karłowicza 44, Karmelkowa 72, Kasprzaka 10, Klecińska 136, 150, Kminkowa 45, Kolumba 5, Kopycińskiego 11, Kościelna 20, Kościuszki 130, Kowalska 58, Kowieńska 33, Kruszwicka 10, Krynicka 12, **Lechitów** 13, al. Lipowa 5, Lipska 6, Litewska 10, Lniana 17, **Łanowa** 7, **Macedońska** 35, Magellana 33, Męcińskiego 2-4, Międzygórska 18, Mikołowska 45, pl. Mongolski 11, Mosiężna 3, Mościckiego 1, **Obornicka** 8, Olszewskiego 88, 123/125, Opalowa 8, Opolska 119b, Oporowska 4, Orla 13a, 28, Osobowicka 112d, Ostródzka 44, **Parkowa** 42, Partyzantów 113, Pereca 15a, 16, 24a, Pilczycka 164-168, Piławska 8, Piotrkowska 12, Podbiałowa 15, Popowicka 150, Poświęcka 22b, Powiewna 6, Powstańców Śląskich 122, al. Pracy 38, gen. Prądzyńskiego 17, 35, Pugeta 1, **Radosna** 12, Rakowiecka 29b, Reymonta 10e, zaulek Rogoziński 5a, Rumiankowa 55a, **Sempołowskiej** 67, Siedlecka 10, Skarbowców 112, Sokalska 2, Spiżowa 9c, Stabłowicka 79a, 127, Stanisławskiego 2, 62, Straussa 2, Strońska 2b, Strzegomska 109, Szkocka 51, **Ślężna** 21, 22a, 116b, Śliczna 6, al. Śliwowa 26, **Ulanowskiego** 9, **Węgierska** 3, Wieczysta 159, Wilanowska 9, **Zachodnia** 39,

STARE MIASTO

Skąd kamienie na skwerze Wrocławianek?

Pochodzą z domu stojącego niegdyś przy ul. Kujawskiej. I przypominają wzruszającą historię więzi rodziny wrocławskich architektów Grau.

■ **Nadia Szagdaj**

Historia domu przy Kujawskiej obejmuje trzy pokolenia rodziny Grau: Alberta, Ericha i Erwina. – Albert chodził do wyższej szkoły technicznej w Kassel, a później rozpoczął edukację w Kolonii. Tam został uczniem architekta Vinzenza Statza, który był jednym z głównych realizatorów ukończenia budowy katedry w Kolonii – opowiada Jolanta Gromadzka, wicedyrektor Muzeum Architektury we Wrocławiu.

Młody Grau wybrał się w podróż po Europie. W Hanowerze pracował u Edwina Opplera, który projektował wówczas wiele synagog. Jedną z nich była Wielka Synagoga wrocławska przy ul. Łąkowej. Albert został kierownikiem jej budowy i w ten sposób trafił

Na skwerze w obrębie Bernardyńskiej, Purkyniego i parku Słowackiego zobaczycie rzeźby z kamienicy

do Wrocławia (Breslau) w latach 60. XIX wieku. Jednym z pierwszych domów, jakie Grau postawił we Wrocławiu, był ten przy al. Słowackiego 17 (Ohlau Ufer). Inwestorem był popularny wtedy malarz Hermann Bayer, którego córka Margarethe wpadła

w oko Albertowi. I tak, być może właśnie, aby wkupić się w łaski teścia, Albert zaprojektował kamienicę, w której zamieszkali zarówno jego teść, teściowa, jak i potem sam architekt z żoną, w 1875 roku. W 1902 roku Erich, syn Alberta, zaprojektował na-

stępny dom przy Garvestrasse dla babci Luizy. Właśnie z tego domu pochodzą ułożone na skwerze Wrocławianek elementy kamieniarki. Kamienica zniknęła z Wrocławia w latach 80. XX wieku. Wielu wrocławian do dziś pamięta oba domy.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Wpadnij na debatę osiedlową o zieleni

Gdzie rozszczelnić nawierzchnię na osiedlu i posadzić drzewa? Które miejsca nadają się na nowe nasadzenia roślin? Gdzie warto założyć ogródki społeczne, bo są świetnym narzędziem integracji mieszkańców, działań edukacyjnych i kulturalnych?

Dni Trójkąta na Niskich Łąkach, rok 2020 – pan Tomasz z rodziną

■ **Anna Aleksandrowicz**

Koalicja Oławska zaprasza wszystkich mieszkańców Przedmieścia Oławskiego do wzięcia udziału w debacie o zazielenieniu osiedla.

Organizatorzy spotkania wyjaśniają, że należy o tym pomyśleć w kontekście zmian klimatycznych: ekstremalnie gorących lat oraz krótkich i łagodnych zim, nagrzanego betonu w mieście, powodzi błyskawicznych.

– Będziemy szukać odpowiedzi na pytanie, czy Przedmieście Oławskie jest gotowe na wyzwania cywilizacyjne, które stoją przed całym miastem i jego mieszkańcami? Czy zieleni, rozszczelnienia nawierzchni beto-

nowych są lekarstwem na zmieniający się klimat? – zapowiada Grzegorz Ludwig, jeden z radnych osiedlowych Przedmieścia Oławskiego.

Dyskusja „Czy Przedmieście Oławskie może być znowu zielone?” rozpocznie się w Centrum Aktywności Lokalnej Centrum na Przedmieściu, ul. Prądzyńskiego 36a we wtorek 18.02 dokładnie o godz. 18. – Przyjdź koniecznie. Jesteśmy ciekawi, co myślisz – zachęcają organizatorzy spotkania.

Projekt CAL na Przedmieściu Oławskim jest realizowany przez Dolnośląską Federację Organizacji Pozarządowych i współfinansowany ze środków Gminy Wrocław.

STRACHOWICE

MPWiK podłączy do kanalizacji 50 budynków

Wrocławska spółka MPWiK buduje na Strachowicach kanalizację sanitarną. Jej pracownicy zakończyli właśnie prace na ulicy Desantowej. Wiosną wejdą na Wardzyńską.

Do nowej kanalizacji zostanie podłączonych prawie 50 budynków zamieszkiwanych przez 200 osób. „Do tej pory wykonaliśmy ok. 35 proc. planowanych prac, kładąc 500 m głównej sieci. Wybudowaliśmy także 10 sięgaczy do granic posesji” – informuje MPWiK.

Na razie wszystko idzie zgodnie z planem. Jeśli końcówka zimy

będzie łagodna, a pogoda w dalszej części roku będzie sprzyjała pracom ziemnym, wtedy te rozpoczęte we wrześniu 2024 powinny zakończyć się w sierpniu 2025 roku. Później nadejdzie czas na odbiory inwestycji. Mieszkańcy będą mogli podłączyć się do sieci najwcześniej pod koniec tego roku. Koszt całej inwestycji to 5,6 mln zł. Łącznie powstanie 1,4 km nowej sieci.

MPWiK WROCŁAW

KOWALE

Nowa droga rowerowa: wybrano projektanta

Zadaniem firmy wyłonionej w przetargu jest zaprojektowanie 700-metrowego odcinka drogi dla pieszych i rowerzystów, która ułatwi dotarcie do zakładów 3M.

Prowadzić będzie wzdłuż ulicy Kowalskiej od posesji o numerze 125b do wschodniego zjazdu do fabryki. Tam połączy się z już istniejącą trasą.

Do 3M bezpiecznie dotrzeć rowerem można od południowo-wschodniej strony. Trasa ta ciągnie się tu aż od ul. Swojczyckiej. Teraz projektowany będzie dojazd od strony północno-za-

chodniej. Zajmie się tym spółka KBH Inwestycje, która – oferując cenę 160 tys. zł – wygrała przetarg. Na sporządzenie dokumentacji ma 9 miesięcy.

To kolejna inwestycja w tej okolicy. Dwa lata temu WI wybudowały półkilometrową ścieżkę pieszo-rowerową od ul. Miłoszyckiej do 3M. Zadanie to kosztowało blisko 2 mln zł.

TARNOGAJ

Zielono u zbiegu ulic Gazowej i Międzyleskiej

Nowa ścieżka, mała architektura, w tym dwie „ławeczki mieszkańca” i 25 drzew, ale także ponad 1,6 tys. krzewów i 400 traw.

Te 25 drzew na skwerze tarnogajskim to lipy, klony i platany.

Zarząd Zieleni Miejskiej i Departament Strategii i Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Miejskiego Wrocławia, realizując ten projekt z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, wprowadził nowe życie także na ul. Pięknej – trzy świdośliwy lamarcka, a ogółem prawie 2,5 tys. krzewów i 125 sztuk rozplenicy japońskiej, czyli

trawy ozdobnej. Na ul. Tarnogajskiej natomiast przybyło 8 platanów, prawie 300 krzewów i ponad 400 bylin oraz innych traw ozdobnych.

„Żeby jednak docenić i dostrzec te zmiany, musimy poczekać aż wiosna zrobi swoje” – zastrzegają pracownicy Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. Do kalendarzowej zostało niewiele ponad 5 tygodni.

ZZM

Zaporoska 30, Zatorska 45, Zielińskiego 53a, **Żmigrodzka** 32, Życzliwa 16

18-02-2025

Arachidowa 17, al. Armii Krajowej 4, 34, 65, Asfaltowa 1, 4, Augustowska 85, **Bacciarrellego** 15, 38, Białowieska 44, Borowska 112, Brodzka 178, Buczańska 4, **Ciepła** 15, Cooka 5, Czarnieckiego 29, Czarnuszkowa 7, **Deszczowa** 14, Dębickiego 11, Długa 18, Dokerska 11, Dróżniczka 45, **Francuska** 164, **Gajowicka** 132, Gazowa 22, Goleszan 21a, Gołężycka 29, Górczycowa 6, Górecka 82a, Grabiszyńska 108, 131, 142, 313, 331, Graniczna 2be, Grudziądzka 120, al. gen. **Hallera** 9, Hermanowska 63, pl. Hirszfelda 16, **Inowrocławska** 48, Inżynierska 53, **Jelczańska** 2, Jemiołowa 15, 26, Jerzmanowska 102, Jodłowska 10, **Kamienna** 114, Kamieńskiego 207, 229a, Kasztelańska 7, Kiełczowska 47, Kleczkowska 36, Kłokoczyska 154, Komandorska 169, Komuny Paryskiej 30, Korzeńska 22, Kosynierów Gdyńskich 10, Kościuszki 146, 154, Krasieńskiego 54, Krotochyńska 42, Krynicka 70, Krzycka 92a, Księgarska 24, Księska 25, Kubali 10, **Łęczycka** 3, **Miłoszowska** 5, Młynarska 1, Monte Cassino 11, Mosiężna 35, **Na Niśkich Łąkach** 45, Nowodworska 45b, Nyska 36, **Obronców Poczty Gdańskiej** 11a, Odkrywców 2a, Okrzei 15, Oksywska 37, Olszewskiego 60, 69, 76, Ołowiana 2-4, **Pierwszej Dywizji** 1, Piesza 8, Piękna 5, Piękna 64e, al. Platanowa 1, Pleszewska 2, Poświęcka 6, Powiewna 7, Powstańców Śląskich 58, Północna 1, al. Pracy 30, Przejazdowa 10, Przestrzenna 1, Przyjaźni 93a, Pułtуска 2, **Redycka** 1, Rodziewiczówny 8, Rodzinna 23, Rolnicza 25, Rybnicka 13, 50, Rybnicka 50, Rychła 5, **Sa-motworska** 10, Sempołowskiej 3, 64a, Skwierzyńska 24, 25, 30, Słonimskiego 5, Sokola 19, Spółdzielcza 20, Stanisławowska 121, Stoczniowa 1, Stolarska 83, Sukielicka 16, **Świstackiego** 5, **Tapicerska** 15, Tolkmicka 16, gen. Traugutta 106, Trójkątna 16, Tymiankowa 7, **Uzamska** 9, **Vivaldiego** 1, Wałbrzyska 48, Wapienna 18, Wieczysta 125, Wiejska 33, Wietrzna 18, Więckowskiego 37, Wińska 7, **Zachodnia** 20, Zaka 7, Zielonogórska 2, Zwycięska 9, 32

Zakochali się we Wrocławiu i ... w nim zostali

Pochodzą z różnych stron świata, mają różne zawody, pasje, upodobania, życiorysy. Łączy ich to, że zakochali się we Wrocławiu i mieszkają tu od lat. Jak się tu znaleźli?

I Beata Turska

Andrea Bandirali z Włoch: Każdy może tu poczuć się jak u siebie

Andrea Bandirali z Włoch, mieszkający od 21 lat we Wrocławiu dyrektor generalny i wiceprezes Włoskiej Agencji Biznesowej, pochodzi z Reggio Emilia, miasta w północnych Włoszech.

Andrea Bandirali

Andrea przyjechał do Polski po raz pierwszy w latach 90. XX wieku jako student stosunków międzynarodowych i ekonomii (studiował także w Niemczech i we Włoszech), ale wtedy mieszkał głównie w Warszawie i nie bardzo wiedział, że Wrocław istnieje.

– Wszystko się zmieniło, gdy poznałem studentów geodezji z Wrocławia i zacząłem wpadać do nich na weekendy. Mieszkalem już wtedy w Niemczech, w Lipsku, a w tamtych czasach to była cała wyprawa. To był cudowny czas. Akademiki Zodiak i Pancernik, klub Alibi... Dla mnie już wtedy Wrocław był wspaniałą, ale kończył się na moście Grunwaldzkim – śmieje się Andrea.

Do Wrocławia przeprowadził się w 2004 roku, gdy włoska firma szukała kogoś, kto mówi po polsku. I został tu do dziś. – Najbardziej spodobała mi się otwartość tego miasta – mówi. – Każdy może tu poczuć, że jest u siebie, co nie jest takie oczywiste w innych częściach Polski, gdzie lepiej być mieszkańcem miasta czy miasteczka od wielu pokoleń. Ta otwartość to nie tylko moje wrażenie. Potwierdzają to moi znajomi zarówno obcokrajowcy, jak i Polacy z innych części kraju. Może to dlatego, że do Wrocławia wszyscy skądś przyjechali, a jeśli nawet nie oni sami, to ich rodzice, dziadkowie? Wtedy, w 2004

roku, najstarsi ludzie, którzy się urodzili w tym mieście, mieli 59 lat!

„Nie przytłacza ogromem”

Bandirali lubi Wrocław także dlatego, że to miasto nie przytłacza ogromem, jest na ludzką miarę. Łatwiej tu niż np. w Warszawie spotkać się po pracy ze znajomymi, pójść na piwo bez umawiania się z dużym wyprzedzeniem. Łatwiej też poruszać się na piechotę.

– Mam tu swoje ulubione miejsca, np. park w Pawłowicach, szczególnie w letnie wieczory, i bulwary nad Odrą,

zwłaszcza w soboty rano, ale miejsc, które w moich oczach mają w sobie coś magicznego, jest we Wrocławiu dużo więcej.

Zihao Zhuge z Chin: „Wrocław to miasto pełne możliwości”

Zihao Zhuge z Chin – biznesmen, założyciel Akademii Języka Chińskiego Wushi i właściciel firmy Pekiner, zajmującej się chińską technologią i energią odnawialną – pochodzi z Pekinu i przyjechał do Wrocławia w 2012 roku na studia. Dwa lata wcześniej, w 2010 roku, był tu tylko przez chwilę, podczas podróży po Europie. Wybierając uczelnię, postawił na Polskę, bo chciał się uczyć w kraju, który dynamicznie się rozwija, i na Wrocław, bo w chińskiej skali to nie jest duże miasto (dla porównania: Wrocław ma 670 tys. mieszkańców, a Pekin, z którego pochodzi, 25 mln), a poza tym logistycznie Wrocław jest bardzo dobrze położonym miastem. – Po przyjeździe uczyłem się języka polskiego na Uniwersytecie Wrocławskim. Miałem zajęcia z prof. Janem Miodkiem, nawet występowałem w jego programie telewizyjnym – wspomina Zhuge.

„Można rozwinąć skrzydła”

Po studiach został we Wrocławiu na dłużej, choć wcześniej tego nie planował. – Dlaczego? Bo to miasto daje mnóstwo możliwości. Można się tu rozwijać, ludzie są mili i da się z nimi rozmawiać nie tylko o interesach. Jest mniej korporacyjnie, bardziej przyjaźnie. – Lubię np. Halę Targową, którą poznałem jeszcze jako student, bo chodziłem tam na domowe polskie obiady. Pytałem panie, które tam pracowały, o to, co sprzedają, o nazwy owoców, warzyw. A one chętnie odpowiadały. Teraz gdy się z kimś umawiam, najczęściej bywam w Rynku, bo mam tu biuro i szkołę. Wyprowadziłem się pod miasto, często jestem w delegacji w różnych rejonach Polski, ale wciąż jestem mocno związany z Wrocławiem.

Zihao Zhuge ma we Wrocławiu swojego krasnała. Jego skrzat jest inny niż wszystkie: to postać w tradycyjnym chińskim stroju do kung fu, puszczająca w stronę Pekinu latawiec z chińskim znakiem Tian (niebo). Właśnie tak wszyscy mówią na pana Zhuge. Dlaczego? – W 2022 roku mijają dziesięciolecie mojego pobytu w Polsce, a ja obchodzę 30. urodziny, co dla Chińczyków jest szczególną chwilą. Chciałem to jakoś uczcić. Krasnała wykonał Jean Louis Kotagomba z Kongo, artysta, który od wielu lat tworzy we Wrocławiu, i – jak się okazało – swoją żonę poznał w moim rodzinnym mieście, Pekinie.

Alba Holder z Kuby: „Tu jest mój dom”

Alba Holder z Kuby mieszka we Wrocławiu od prawie 37 lat. Prowadzi na Sępolnie restaurację La Habana, uczy salsy i angielskiego. Przyjechała do Polski z mężem Mirosławem, którego poznała dzięki koledze ze

Zihao Zhuge

Alba Holder

studiów, gdy był na wakacjach w Hawanie. Ślub odbył się na Kubie, a wcześniej pan Mirosław wybrał się do przyszłej żony jeszcze dwa razy. Po weselu musieli wrócić do Polski. Jej udało się tu dotrzeć pół roku później.

Alba Holder przyjechała do Polski w 1987 roku. – Wszystko było jeszcze wtedy szare, brakowało mi słońca. Ale prędko zabrałem się do pracy. Jestem magistrem edukacji, więc szybko zaczęłam uczyć angielskiego i hiszpańskiego, najpierw na kursach, potem w liceum, gdzie pracowałam 25 lat. A że nigdy nie brakowało mi energii, otworzyłam też pierwszą we Wrocławiu szkołę tańca latynoskiego. Przez trzy lata pracowałam też w Teatrze Współczesnym przy spektaklu „Nie do pary”.

Teraz Alba Holder prowadzi restaurację La Habana, w której – jak mówi – dzieli się swoją kulturą, kuchnią, podejściem do innych. Lubi być wśród ludzi, rozmawiać z nimi, pomagać im. Troszczy się nawet o wrone, która codziennie czeka przed drzwiami restauracji, aż pani Alba da jej coś do jedzenia.

Alba Holder z czasem wrosła we Wrocław, poczuła, że jest u siebie. To tu urodziły się jej córki, tu patrzyła, jak po upadku komunizmu w Polsce wszystko wokół niej zaczęło się zmieniać, jak powstawały nowe budynki, zmieniały się ulice.

„Jestem już Polką”

– Zawsze powtarzam, że jestem już Polką, bo mieszkam tu dłużej niż na Kubie. Kocham Wrocław, tu jest mój dom. Kocham też inne polskie miasta. Kiedy jestem za granicą, nawet na Kubie, mówię, że muszę już wracać do domu,

bo czegoś mi brakuje. Moje ulubione miejsca? Na przykład park Szczytnicki albo las w podwrocławskich Miłoszycach, gdzie mieszka jedna z moich córek.

Hyerim Pak z Korei Południowej: „Jak pudełko czekoladek o różnych smakach”

Hyerim Pak z Korei Południowej – lingwistka i polonistka, wieloletnia nauczycielka akademicka języka koreańskiego i kultury koreańskiej, a teraz nauczycielka mindfulness, czyli medytacji, która uczy uważności – urodziła się w Seulu. Jak to się stało, że postanowiła studiować filologię polską?

– Byłam zauroczona polskim kinem, zwłaszcza Kieślowskim i Wajdą, a że na początku lat 90. Polska wchodziła na arenę międzynarodową w zupełnie nowym wydaniu i z wielkim apetytem na szybki rozwój, więc pomyśla-

łam, że warto pójść na filologię polską. Ukończyłam ją w Seulu, a potem przyjechałam do Polski, do Poznania, żeby zrobić doktorat. Mój chłopak, a obecnie mąż, także studiował w Poznaniu, ale wyjechał do Wrocławia, a ja go odwiedzałam. To był rok 2002, ale moje pierwsze spotkanie z Wrocławem miało miejsce już w 1996 roku, kiedy przyjechałam tu z przyjaciółmi na wycieczkę.

Hyerim Pak: – Zobaczyłam to miasto i od razu się w nim zakochałam. Najbardziej spodobał mi się ludzie. Trudno to opisać, ale tu była jakaś fajna energia, szczególny vibe, otwartość, chęć pomocy, szyk, dobry gust. I tak jest do dziś: uważam, że to właśnie mieszkańcy Wrocławia są największym skarbem tego miasta. Potrafią w naturalny sposób porozmawiać z kimś nieznanym na przystanku czy w kolejce, są życzliwi, a do tego organizują fantastyczne rzeczy, nie da się tu nudzić. We Wrocławiu są też piękne, stare budynki, dużo zieleni, a tradycja łączy.

Ukochane miejsca

W 2003 roku Hyerim Pak zamieszkała we Wrocławiu na stałe. Ma tu swoje ukochane miejsca.

– Uwielbiam jeździć rowerem wzdłuż Odry, zwłaszcza

na odcinku od ZOO aż do Kamieńca Wr., gdzie jest mnóstwo miejsc, w których można obcować z naturą. W centrum bardzo lubię ul. Włodkowska, gdzie można odpocząć od zgiełku, napić się kawy i wina w Cocofli. Lubię też spotkać się ze znajomymi pod naszym. Jestem kinomanką, więc bliskie jest mi także Kino Nowe Horyzonty.

Goutam Chourasia: „Wrocław to moje miasto, mój dom”

Lekarz Goutam Chourasia mieszka we Wrocławiu od 1989 roku. Przyjechał tu na studia. Nie zamierzał zostać w Polsce, ale sprawa z nostryfikacją dyplomu w Indiach się przeciągała. Zrobił więc specjalizację z chirurgii ogólnej i medycyny ratunkowej.

Nowe możliwości

– Mój profesor Juliusz Jakubaszko, który jest ojcem medycyny ratunkowej w Polsce, zaproponował mi udział w budowaniu tej dziedziny medycyny we Wrocławiu. Razem z nim i z kolegami

mi otworzyliśmy we Wrocławiu dwa SOR. Wcześniej pacjenci docierali na izby przyjęć: raz na internistyczną, raz na chirurgiczną. Teraz na naszym SOR otrzymują pomoc od A do Z. Ratujemy życie, robimy to, co w danym przypadku trzeba zrobić, mamy odpowiedni sprzęt, wiedzę, możliwości. I cały czas działanie SOR ulepszamy.

W ciągu 35 lat życia we Wrocławiu Goutam Chourasia zdążył dobrze poznać miasto. – Moje ulubione miejsca to tereny nad Odrą, Rynek, marina Kleczków – wylicza. – Teraz mieszkam pod Wrocławiem, a blisko domu mam piękne miejsce nad rzeką. To moja Szwajcaria: rzeka, łąka i pasące się krowy. Biorę kawę, czasem wędkę i odpoczywam.

Goutam Chourasia jest związany z Wrocławiem nie tylko przez pracę: – To tu toczy się całe moje życie, i prywatne, i zawodowe, i towarzyskie. Mieszkam tu prawie dwa razy dłużej niż mieszkałem w Indiach i to właśnie tu czuję się najlepiej i najbardziej bezpiecznie. To moje miasto, mój dom – zapewnia.

Goutam Chourasia

Uważajcie na siebie i nie lekceważcie grypy

Coraz więcej przypadków zachorowań na gripę i choroby grypopodobne. Przechorowanie nie daje trwałej odporności, bo wirus wciąż się zmienia. W tym roku dominuje grypa typu A, podtyp H1N1. Nie wolno jej lekceważyć. A i jak ją odróżnić od zwykłego przeziębienia? Jak wygląda sytuacja epidemiologiczna we Wrocławiu?

I Beata Turska

– W styczniu zgłoszono nam na Dolnym Śląsku 6 tys. 923 przypadki zachorowań na gripę i choroby grypopodobne. To dużo, jednak na razie tylko w 82 przypadkach mamy 100-procentową, potwierdzoną specjalistycznymi testami pewność, że przyczyną problemu był wirus grypy – mówi Magdalena Mieszkowska, rzeczniczka Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu.

Tak czy inaczej chorych przybywa. – Liczba przypadków grypy i chorób grypopodobnych w ostatnich tygodniach wzrosła i nadal wzrasta. Jesteśmy zaopatrzeni w leki przeciwwirusowe i w tej chwili ich nie brakuje, jednak dostrzegamy, że ich dostawy nie są tak rytmiczne jak przez resztę roku – informuje Monika Szwarz z działu komunikacji Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. J. Gromkowskiego przy ul. Koszarowej we Wrocławiu.

Grypa nie wolno lekceważyć

Grypa jest ostrą chorobą zakaźną, którą wywołuje przekazywany drogą kropelkową, a tak-

że przez kontakt ze skażonymi przedmiotami, rękami itd. wirus grypy, który atakuje nasze drogi oddechowe. Objawy grypy pojawiają się średnio po 2 dniach od zakażenia. Uwaga! Chory zaczyna zarażać już dzień przed pojawieniem się objawów i zaraża jeszcze kilka dni po tym, jak objawy ustąpią. Grypy nie wolno lekceważyć, ponieważ może prowadzić do groźnych powikłań, takich jak zapalenie płuc, zapalenie mięśnia sercowego czy zaostrzenie istniejących chorób przewlekłych, na przykład cukrzycy lub nadciśnienia. Grypa może także doprowadzić do powikłań neurologicznych, a nawet do śmierci.

Jak odróżnić gripę od przeziębienia?

Samopoczucie podczas grypy pogarsza się szybko, czasem dosłownie ścina chorego z nóg. Objawy to:

- wysoka gorączka, dreszcze,
- silny ból głowy,
- ból mięśni,
- uczucie rozbicia i osłabienie, które uniemożliwiają normalne funkcjonowanie.

Takie objawy, jak towarzyszący przeziębieniu ból gardła, męczący, suchy kaszel, a niekiedy także katar, dołączają na ogół nieco później, po około 3 dniach. Całkowitą pewnością może dać jedynie badanie laboratoryjne. Pomocny może być także tzw. szybki test.

ADOBE STOCK

Skontaktuj się z lekarzem, zwłaszcza jeśli należysz do grupy osób, które mogą przechodzić gripę ciężiej

Jak się nie dać grypie?

Z gripą jest tak, jak z każdą inną chorobą: lepiej zapobiegać, niż leczyć. Dlatego:

- Często myj ręce, nie dotykaj twarzy, ust, nosa, oczu.
- Unikaj zatłoczonych miejsc, noś maseczkę.
- Dbaj o siebie: wysypiaj się, dobrze się odżywiaj.
- Regularnie wietrz mieszkanie.
- Szczep się.

Jeśli masz objawy grypy:

Nie zarażaj innych. Zrób test. Skontaktuj się z lekarzem. Jeśli masz bardzo wysoką gorączkę (ok. 40 stopni) albo problemy z oddychaniem, drgawki, uczucie dezorientacji, jak najszybciej powinieneś znaleźć się w szpitalu.

Improvizuj, opowiadaj, działaj, graj!

Chcesz się uczyć improvizacji i lepiej poznać siebie? Przyjdź na zajęcia

Na cykl bezpłatnych warsztatów z improvizacji teatralnej zaprasza Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Nie prze-gap wyjątkowej okazji – zapisz się i odkryj świat improvizacji!

I Redakcja

Czy potrafisz odnaleźć się w sytuacji, w której nic nie jest zaplanowane? Jak reagujesz, gdy nie masz gotowego scenariusza? Cykl warsztatów od „Playback Laboratory” to zajęcia, które pozwolą Ci odkryć potęgę improvizacji i nauczyć się swobodnego działania w nieprzewidywalnych sytuacjach; wyjątkowa forma improvizacji, w której historie uczestników ożywają na scenie. Nie ma gotowych scenariuszy ani wcześniej ustalonych ról – liczą się prawdziwe emocje i autentyczne opowieści. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu, do 29 marca 2025 w godz. 10–13,

w przestrzeni Przejścia Dialogu (ul. Świdnicka 19). Warsztaty prowadzone są w trzech językach: polskim, ukraińskim i angielskim. Zwieńczeniem cyklu będzie spektakl, w którym każdy uczestnik będzie miał okazję poczuć magię improvizowanego teatru.

Dla kogo są te zajęcia? Dla wszystkich! Nie trzeba mieć doświadczenia scenicznego. Wystarczy otwartość.

➤ Udział w warsztatach jest bezpłatny, jednak obowiązuje wcześniejsza rejestracja przez formularz zgłoszeniowy dostępny na: wro.news/improvizacja-warsztaty

Na miłość nigdy nie jest za późno

W walentynki (14.02) o godz. 12 dla seniorów i senierek odbędzie się spotkanie muzyczno-poetyckie z miłością w roli głównej. Piosenki wykona Emilia Jałowiecka, a wiersze miłosne zaprezentują seniorki i seniorzy z grupy O-CAL-eni. Miłym akcentem będzie udział w spotkaniu pary senioralnej (oboje w wieku 80+), która poznała się w klubie Seniora Nazaret. Są świeżo zaręczeni i dowodzą, że na miłość nigdy nie jest za późno. Gospodarze zachęcają do przybycia w czerwonych, walentynkowych stylizacjach do: WCRS – WCS, pl. Dominikański 6, s. 210. Wstęp bezpłatny. Obowiązują zapisy: tel. 71 344 44 44, e-mail: karta.seniora@wcrs.pl.

Program 60. Wratislavii Cantans

Znamy już program jubileuszowej – bo 60. – edycji Wratislavia Cantans pod tytułem „Raj Utracony (?)”. – Znak zapytania to nasz komentarz do tej myśli, powstałej na podstawie poematu Johna Milтона – mówił podczas konferencji inaugurującej program festiwalu, dyrektor artystyczny Andrzej Kosendiak.

I Nadia Szagdaj

Różnorodność programu jest pożądana. Od Henry’ego Purcella przez Felixa Mendelssohna, Richarda Wagnera po kompozytorów zupełnie współczesnych jak Zygmunt Krauze, którego Requiem zabrzmiał na festiwalu po raz pierwszy (będzie to prawykonanie). Taka idea festiwalu łączenia muzyki dawnej i współczesnej przyświecała jego twórcy, Andrzejowi Markowskiemu, wybitnemu polskiemu dyrygentowi, od momentu gdy w jego głowie zaświtał pomysł, by stworzyć Wratislavię Cantans.

Kunst Der Fuge i Eroica

W programie festiwalu znajdziemy wiele utworów, które obrazują hasło tegorocznej Wratislavi, w tym bachowskie fugi (Kunst Der Fuge zostanie wykonana w całości!) i 3. symfonia Beethovena „Eroica”. Jak wiemy, symfonia Es-dur została na początku zadedykowana Napoleonowi Bonaparte, ale po tym jak koronował się na cesarza, kompozytor skreślił ową dedykację. Wreszcie warto dodać, że w przedostatni dzień festiwalu wybrzmiał „Il Paradiso perduto” – oratorium Luigiho Mancii.

Już wkrótce ruszy konkurs na plakat Wratislavi Cantans. Jak

Jolanta Galary – koordynatorka Wratislavi Cantans, Andrzej Kosendiak – dyrektor artystyczny festiwalu, Olga Humeńczuk – dyrektorka NFM, Jerzy Pietraszek – dyrektor Wydziału Kultury UMW

co roku, organizatorzy poszukują dzieł, które stanie się identyfikacją wizualną festiwalu i odzwierciedli jego hasło.

Młodzi i gwiazdy

Po raz pierwszy podczas wrocławskiego festiwalu wystąpią zwycięzcy konkursu, który zostanie ogłoszony na dniach. Młode zespoły

kameralne z Europy, które zechcą wziąć w nim udział, będą miały za zadanie przesłać organizatorom propozycje muzyczne do programu festiwalu, swój dorobek muzyczny i nagrania.

Jedną z gwiazd nadchodzącego festiwalu Wratislavia Cantans jest Sir John Eliot Gardiner – wybitny angielski dyrygent, założyciel słyn-

nego na cały świat zespołu English Baroque Soloists.

W 2023 roku Gardiner pożegnał się ze sceną na jakiś czas, po tym jak uderzył za kulisami śpiewaka Williama Thomasa. Występ na festiwalu będzie swoistym powrotem dyrygenta do świata muzyki, co niejako odzwierciedla tytuł całego festiwalu.

Klimt we Wrocławiu tylko do 23 lutego

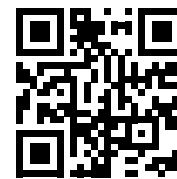
Połączenie elegancji, zmysłowości i doskonałości koloru, często rozświetlanego błyskiem złota. Tak wygląda słynny „Pocałunek” w muzeum Belweder w Wiedniu. Ale nie trzeba jechać do stolicy Austrii, aby doświadczyć magii prac Gustwa Klimta. W hali IASE przy ul. Wystawowej 1 aż do 23 lutego trwa wyjątkowa wystawa „KLIMT – The Immersive Exhibition”. A na niej 300 dzieł wyświetlanych na ogromnych ekranach i 12 kopii olejnych. Wystawa czynna jest od poniedziałku do niedzieli w godz. 10–20.

Wiosenna premiera w Podziemiu

„Heksy” to kolejna, po „Jesieni”, premiera Teatru Polskiego w Podziemiu, która bazuje na literaturze. Sztuka zainspirowana jest są powieścią Agnieszki Szpili pod tym samym tytułem. Czego mamy się spodziewać? Głosu w sprawie wolności i seksualności. Premiera przedstawienia w reż. Moniki Pęcikiewicz już 21 marca w Piekarni. Na scenie zobaczymy Annę Ilczuk, Justynę Janowską, Andrzeja Kłaka, Anastazję Kowalską, Michała Mrozka, Piotra Nerlewskiego, Michała Opalińskiego, Jankę Woźnicką i Katarzynę Wuczko. Można już kupować bilety na premierę w cenie 120 zł i na spektakle – 22 i 23 marca (40–100 zł).

Przegląd Piosenki Aktorskiej 21.03

Aż 10 dni wydarzeń muzycznych, teatralnych i performansów od 21 do 30 marca w Teatrze Capitol i w Impart Centrum, Wrocławskim Centrum Kongresowym, na scenie AST, w Piekarni. Sprzedaż biletów startuje 15.02.

Cezary Studniak, dyr. artystyczny 45. Przeglądu Piosenki Aktorskiej

I Magdalena Talik

– Zawsze szukam myśli przewodniej towarzyszącej Przeglądowi Piosenki Aktorskiej. W tym roku zadedykowałem festiwal szaleństwu i normalności (freaks or normals). Nie traktuję szaleństwa w kategorii jednostki chorobowej, ale raczej osobliwej atmosfery, która ogarnia sfery naszego bytowania w codzienności – tłumaczy Cezary Studniak, dyrektor artystyczny PPA 2025.

I dodaje, że czasem trudno odróżnić, co jest normalne, a co szalone. – To niepokojące,

z drugiej jednak strony, czy nie warto szaleństwa zaakceptować? My, artyści, z naszą tendencją do ekshibicjonizmu, umiemy o tych dylematach opowiadać – mówi.

Inauguracyjny spektakl „R.A.D.W.A.N. – sztuka znikania” 22.03 i 23.03, godz. 17 i 20 wyreżyseruje Ewa Konstancja Bułhak. Będzie poświęcony postaci Stanisława Radwana, znakomitego kompozytora, ikony artystycznej Krakowa.

Sprzedaż biletów: od 15.02 od godz. 10 w cenie 10–200 zł. Te najdroższe są na koncert laureatów.

Polish Metal Alliance zagra na 3-Majówce

Stworzyli covery hitów Iron Maiden, Slayera, Queen czy Metalliki, a ich nagrania mają miliony wyświetleń w sieci. W projekcie udziela się ścisła czołówka polskiej sceny rockowej, a występy live formacji cieszą się ogromną popularnością. 1 maja Polish Metal Alliance w największym, kilkunastoosobowym składzie zagra koncert w ramach 3-Majówki 2025 i pomoże pobić Gitarowy Rekord Świata. Bilety na 3-Majówkę: jednodniowe – 170 zł, karnety – 280 lub 350 zł.

Wypatrujecie już wiosny? Oto enklawy zieleni

Do wiosny już niecałe 40 dni. Gdzie jej szukać w największych polskich miastach? Dokąd wybrać się na spacer, żeby odetchnąć wśród drzew, które już niedługo będą miały liście? Gdzie szukać przebiśniegów, krokusów, śpiewu ptaków? Gdzie można pobycć wśród zieleni już teraz, gdy wciąż jeszcze trwa zima?

Redakcja

Wszystkie miasta zrzeszone w Unii Metropolii Polskich mogą poszczycić się mnóstwem miejsc, gdzie wiosną i latem da się odetchnąć wśród zieleni. Teraz też jest tam pięknie. Oto kilka przykładów.

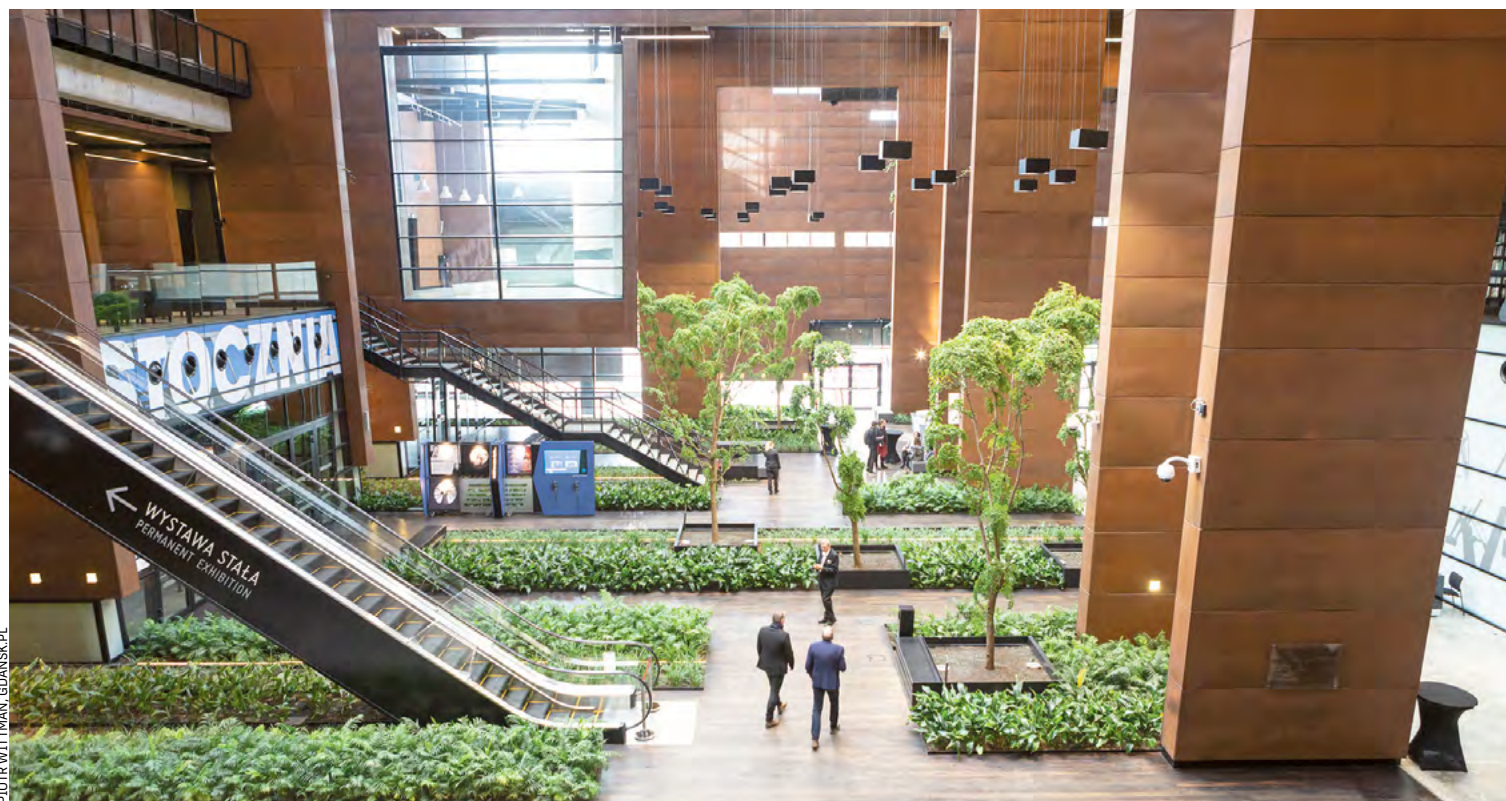
Zielono w stolicy

Warszawa ma tyle parków, że nie da się ich wymienić jednym tchem: park Skaryszewski, Praski i Ujazdowski, Pole Mokotowskie, Morskie Oko, Ogród Saski, pozycji na tej liście jest dużo więcej. Są też skwery, zieleńce i tereny wodne (kanały, zbiorniki, bulwary), strefy rekreacji nad Wisłą i lasy, np. Kabacki, Bielański lub Lasek na Kole. Jest też Ogród Botaniczny UW, Ogród Botaniczny w Powsinie, oranżeria w Łazienkach Królewskich, a do tego parki kieszonkowe, tarasy i zielone ściany. Wszystkie znajdziecie na stronie Zarządu Zieleni Miasta Stołecznego Warszawa: <https://zzw.waw.pl>.

Sztauwajery i Myślęcinek

Jednym z najpiękniejszych (choć oczywiście niejedynym) miejsc w **Katowicach** jest Dolina Trzech Stawów, czyli Sztuawajery. To miejsce w samym sercu miasta, które zachwyca o każdej porze roku, a zimą jest prawdziwą oazą spokoju. Inne świetne miejsce to park Kościuszki, z górką saneczkową.

Najpiękniejszym i największym parkiem we **Wrocławiu** jest park Szczytnicki z Ogrodem Japońskim i pergolą, ale spokoju, śpiewu pta-

Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku, pl. Solidarności 1. Godziny otwarcia na: <https://ecs.gda.pl/zaplanuj-wizyte/godziny-otwarcia>

ków i oznak wiosny można szukać także w parku Południowym, Grabiszyńskim, Skowronim, Starmiejskim i wielu innych, a także na zielonych terenach ciągnących się wzdłuż Odry i jej dopływów.

Bardzo interesującym miejscem są również dawne pola irygacyjne na Osobowicach: można tu spotkać 180 gatunków zwierząt (np. żurawie, derkacze, sarny, dziki, kumaki) i 400 gatunków roślin!

Będąc w **Bydgoszczy**, warto wybrać się do ogrodu botanicznego i arbotretum w Myślęcinku. Znajdziemy tu i las, i łąkę, i roślinność wodną, a na zboczu doliny nieopodal Strugi Myślęcińskiej rosną rośliny igla-

ste. To rzecz jasna nie wszystko, bo Bydgoszcz ma także park nad Kanałem Bydgoskim czy Wyspę Młyńską, która jest zieloną enklawą w samym sercu miasta.

Zielonych miejsc nie brakuje także w innych miastach UMP: Dojlidy w **Białymstoku**, Cytadela w **Poznaniu** lub bulwary nad Wisłokiem w **Rzeszowie**.

Zieleń we wnętrzach

Park czy las to zawsze dobry pomysł, ale zimą warto podziwiać roślinność także we wnętrzach, np. w szklarniach Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w **Lublinie**, gdzie na powierzchni prawie 700 mkw. zgromadzono ponad 2 tys. odmian roślin z ciepłych krajów. Znajdziecie tu melonowca właściwego, papaje, ananasa jadalnego i awokado. Odwiedzając to miejsce, warto zajrzeć do szklarni, w której jest bogata kolekcja sukulentów. Zieleni zimą można szukać także w zdominowanej przez chrobotka (porost) lubelskiej Botece – Miejskiej Bibliotece Publicznej przy Alejach Racławickich 22. Bardzo interesującym miejscem jest także ogród wertykalny na fasadzie budynku

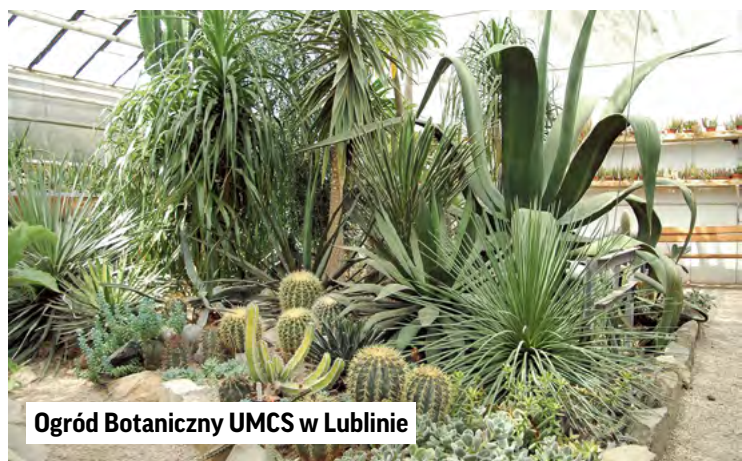
Dworca Metropolitalnego w **Lublinie**, który zachwyca swoim kolorem niezależnie od pory roku. To aż 290 mkw. zieleni, a na 1 mkw. przypada 96 roślin!

Wielka zielona ściana (150 mkw.) jest także w **Szczecinie**, w ogólnodostępnym patio obiektu biurowo-hotelowego Posejdon w centrum miasta.

Palma dżemowa z Brazylii, bożonarodzeniowa z Filipin, a do tego całe mnóstwo innych egzotycznych drzew, kwiatów i pnączy – wszystko to możemy zobaczyć w Palmiarni i Oranżerii Parku Oliwskiego im. Mickiewicza w **Gdańsku**. Spiralna przeszklona rotunda, która zastąpiła dawną, mocno już wysłużoną i za małą, oraz odtworzona w historycznym kształcie oranżeria kryją w sobie także wiele innych egzotycznych roślin. Na pewno nie przeoczycie 17-metrowej araukarii, która jest największą z prezentowanych tam roślin. Pochodzi z lasów deszczowych, rosnących na północno-wschodnim wybrzeżu Australii. Są tu też przepiękne storczyki (wiele gatunków!), bananowce australijskie, roślina o nazwie „noga słońca”, paprocie drzewiaste, fikusy bengalskie, passiflora.

Warto wybrać się także do ogrodu zimowego w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku. W dzień oświetlają go promienie wpadające przez szklany dach, podczas wieczornych wydarzeń rośliny są podświetlane różnymi kolorami. Na stronie <https://ecs.gda.pl> można znaleźć opisy rosnących tam roślin. Są wśród nich palma koralowa, czyli chamedora wytworna, aspidistra wyniosła, zwana także żelaznym liściem, winorośl kasztanowata i czarna oliwka.

Egzotyczną zielenią, wśród której można naładować akumulatory, znajdziecie też w Olivia Garden na terenie gdańskiego kompleksu **Olivia Business Centre** (garden.oliviacentre.com). Zgromadzono tu 4 tys. roślin 150 gatunków, pochodzących z 5 kontynentów: strellice, papaje, daktylowiec i drzewo mango. Ale to nie wszystko: można tu także posłuchać śpiewu ptaków, zjeść egzotyczne danie, popracować na laptopie albo po prostu odpocząć.

Ogród Botaniczny UMCS w Lublinie

ARCHIWUM OB UMCS W LUBLINIE

Zostań wolontariuszem na finałach UEFA

UEFA Conference League Finał odbędzie się 28 maja br. na stadionie Tarczyński Arena we Wrocławiu. Trwają obecnie poszukiwania wolontariuszy, którzy pomogą w jego organizacji. Kto może się zgłosić?

Paulina Falkiewicz

W tym roku Wrocław będzie gospodarzem finału UEFA Conference League. Liga Konferencji Europy UEFA to 3. poziom klubowych rozgrywek kontynentalnych UEFA, po Lidze Mistrzów i Lidze Europy. Zwycięzca rozgrywek otrzymuje automatyczną kwalifikację do fazy grupowej Ligi Europy w kolejnym sezonie. Wrocław będzie czwartym w historii miastem goszczącym dwa najlepsze zespoły rozgrywek Ligi Konferencji Europy UEFA – po Tiranie, Pradze i Atenach.

Zobacz, kto może zostać wolontariuszem

Wolontariuszem może zostać każda osoba, która do rozpoczęcia działań na UECLF25 ukończy 18 lat. Zgłaszając się na wolontariat, każdy kandydat musi wybrać maksymalnie trzy stanowiska, które go

Wolontariusze będą np. pomagać w przygotowaniach murawy lub wpuszczaniu kibiców i gości na stadion

interesują. Należy wziąć pod uwagę swoją dyspozycyjność i znajomość języka angielskiego. Zakwalifikowani przejdą obowiązkowe szkolenie. Pierwszy etap rekrutacji trwa do 21 lutego. Zgłosić się można poprzez oficjalny system UEFA.

Wybierz stanowisko

Oto opisy stanowisk z aktualnie planowaną dyspozycyjnością. Część stanowisk działa zmianowo. Poszukiwane są osoby, które będą

między innymi: obsługiwać centrum akredytacyjne ■ towarzyszyć zawodnikom wybranym do kontroli antydopingowej ■ brać udział w ceremonii przedmeczowej, uczestnicząc w choreografii ■ witać gości UEFA na lotnisku, koordynować transport i udzielać niezbędnych informacji przybywającym ■ wspierać transport gości VIP ■ kierować gości do odpowiednich miejsc na stadionie ■ zapewniać wsparcie techniczne, pomagając w konfiguracji i użyt-

kowaniu urządzeń informatycznych na stadionie ■ wspierać pracę mediów na stadionie.

Drugi etap to rozmowy rekrutacyjne, które będą prowadzone online. Rozpoczną się pod koniec lutego i potrwać do końca marca. Docelowo planowanych jest około 400 miejsc dla wolontariuszy.

➤ Pełną listę stanowisk z opisami znajdziesz na wro.news/wolontariat-UEFA

Ważne starcie. Śląsk zagra z Widzewem

Sobotnia rywalizacja na Tarczyński Arenie (o godz. 14.45) będzie starciem dużej wagi. Zawodnicy Śląska Wrocław po nieudanym początku rundy wiosennej PKO BP Ekstraklasy będą walczyć z łodzianami o ważny krok na drodze do pozostania w rozgrywkach.

Redakcja

Pierwsze mecze ligowe w 2025 roku nie potoczyły się po myśli podopiecznych Ante Simundzy. Wrocławianie najpierw przegrali u siebie 1:3 z Piastem Gliwice. Następnie na stadionie Radomiaka Radom prowadzili niemal całe spotkanie, ale stracili bramkę na 1:1 w ostatnich sekundach spotkania. Gra wyglądała znacznie lepiej, ale wynik pozostawił niedosyt.

Wśród zawodników i sztabu szkoleniowego wciąż jest jednak wiara i chęć walki o utrzymanie na najwyższym szczeblu rozgrywkowym. Najlepszym meczem na przełamanie jest oczywiście ten najbliższy, czyli starcie z Widzewem Łódź. – W Radomiu zagraliśmy trudny mecz i widzę różnicę w porównaniu z poprzednim spotkaniem.

Brakowało zdobycia kolejnej bramki. Mieliśmy kilka okazji, ale mam nadzieję, że w kolejnych meczach już je wykorzystamy i wygramy – mówił trener Ante Simundza po meczu z Radomiakiem.

– Jeśli chodzi o pozytywne po tym meczu, to byliśmy waleczni. Straciliśmy bramkę w ostatnich minutach, ale pokazaliśmy przez całe starcie niezłą mentalność, trzeba jednak być skuteczniejszym – dodawał Assad Al-Hamlawi, szwedzki napastnik WKS-u.

Łódzki zespół, podobnie jak Śląsk, zgromadził w dwóch meczach rundy wiosennej jeden punkt. Na otwarcie Widzew przegrał z Lechem Poznań 1:4. W miniony weekend z kolei drużyna Daniela Myśliwca podzieliła się punktami z Cracovią.

Tydzień w skrócie

Śląsk do 93. minuty prowadził z Radomiakiem w Radomiu 1:0. Niestety, w ostatniej akcji meczu, gospodarze doprowadzili do remisu. WKS nie zdołał odnieść pierwszej wyjazdowej wygranej w tym sezonie i ma zaledwie 11 punktów po 20 spotkaniach. Sytuacja wrocławian, w kontekście utrzymania w lidze, staje się coraz trudniejsza. 15 lutego mecz z Widzewem Łódź na Tarczyński Arenie.

Także do ostatnich sekund toczyła się rywalizacja między **Treflem Sopot** a koszykarskim **Śląskiem Wrocław**. Po końcowej syrenie górą jednak byli gospodarze, którzy zwyciężyli 94:90. Przed Śląskiem teraz zmagania w Pucharze Polski. 14 lutego w Sosnowcu o godz. 20.30 wrocławianie podejmą Anwil Włocławek.

Wkrótce **Bieg Pamięci Sybiru** we Wrocławiu. W sobotę, 15 lutego w Lesie Osobowickim organizowany jest bieg w celu uczczenia Polaków, ofiar sowieckich deportacji na Syberię i do Kazachstanu w latach 1940–1941.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 15.02, godz. 14.45, Tarczyński Arena Wrocław, **WKS Śląsk Wrocław – Widzew Łódź** (Canal Sport 3)

koszykówka

Puchar Polski – ćwierćfinał, 14.02, godz. 20.30, Arena Sosnowiec, **Anwil Włocławek – WKS Śląsk Wrocław** (Polsat Sport 2)
Orlen Basket Liga Kobiet, 16.02, godz. 18, hala im. Zdzisława Niedzieli, **Polski Cukier AZS UMCS Lublin – IKS Ślęza Wrocław** (Emocje TV)

piłka ręczna

Orlen Superliga, 15.02, godz. 18, 3mk Arena Ostrów, **Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski – WKS Śląsk Wrocław** (Emocje.tv)

Pomiędzy Grechutą a Pink Floyd – 22.02 w CK Agora

Centrum Kultury Agora zaprasza fanów eklektyzmu i muzycznych eksperymentów na wyjątkowy koncert – połączenie lirycznych klimatów twórczości Marka Grechuty z progresywnym rockiem w stylu Pink Floyd. Na scenie wystąpi charyzmatyczne trio: ■ Sambor Dudziński – aktor teatralny, wokalista, kompozytor i multiinstrumentalista. Fanta-

styczny showman. Dwukrotny zwycięzca Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu. Filar programu „Klub 27 Symfonicznie” ■ Witek Łukaszewski – lider zespołu Trzy Rzeki. Wirtuoz gitary, pieśniarz i kompozytor, autor muzyki i tekstów z ostatniej płyty Maryli Rodowicz ■ Dominik Karkoszka – perkusista współpracujący z różnymi grupami i tworzący autorską muzykę z zespołem BOHOMAZ. Początek: 22.02, godz. 18, bilety 60 i 80 zł.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

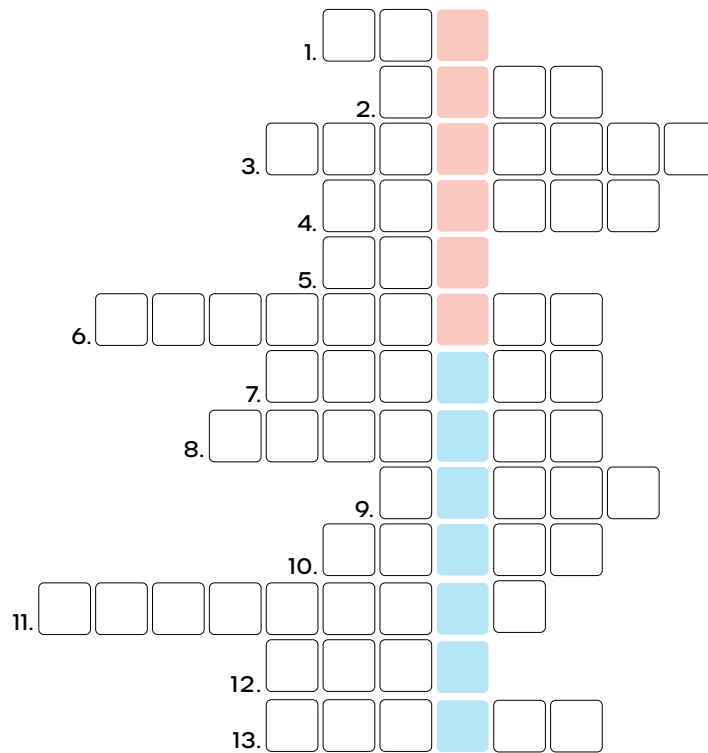
MYSLOVITZ i Goście na Dzień Kobiet we Wrocławiu – 8.03

Będzie to koncert kończący spektakularną trasę 25 lat „Miłości w czasach popkultury”, do którego zespół zaprosił swoich gości specjalnych, w tym Daria ze Śląska. Na scenie Hali Stulecia szykują się unikatowe wykonania przebojów Myslovitz i niespodzianki z okazji Dnia Kobiet. „Wieczorami chłopcy wychodzą na ulice – EPILOG” – tym hasłem zespół Myslovitz

zamyka serię jubileuszowych koncertów przygotowanych z okazji 25-lecia wydania albumu „Miłość w czasach popkultury”. To w dyskografii zespołu Myslovitz, ale i w historii polskiej muzyki album szczególnie. Wydany w 1999 roku wywindował grupę na szczyty polskich list przebojów i na najlepsze festiwale Europy. Wroclaw Love Fest – Dzień Kobiet 2025 MYSLOVITZ i Goście: 8.03, godz.19, Hala Stulecia, ul. Wystawowa 1. Bilety: 100–150 zł.

KRZYŻÓWKA NUMERU 216

1. Inaczej katedra.
2. Stalowe, podtrzymują most Grunwaldzki.
3. Pod Białym Bocianem.
4. Jeden z malarzy Panoramy Racławickiej.
5. Eugeniusz Stankiewicz, rzeźbiarz.
6. Miniatura regionu z pociągami.
7. Lista, na którą została wpisana Hala Stulecia.
8. Najśłynniejszy hotel we Wrocławiu.
9. Plac, na którym można kupić kwiaty przez całą dobę.
10. Ulica artystów i rzeźników.
11. Reprezentacyjna arteria biegnąca od Rynku w kierunku Capitolu.
12. Najpiękniejsza barokowa sala Wrocławia.
13. Żółte lub błękitne na kamienicach na Rynku.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści

należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **216.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **19.02** do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **26.02**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**.

UWAGA! Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i kubek. Zwycięzcami w numerze 214 (hasło: Indeks powietrza) zostały panie: Anna (bluza), Agnieszka (workoplecak) i Jolanta (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Grzebińska

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław